

Druk Nr
Projekt z dnia

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi
za 2017 rok**

Spis treści

Wstęp	5
Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych	6
CZEŚĆ I Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej	7
1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi	7
1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny	7
1.2. Powody przyznania pomocy	7
1.3. System świadczeń	8
1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne	9
1.5. Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020	9
1.6. „Apteka Komunalna”	11
1.7. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych	11
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym	12
2.1. Usługi opiekuńcze	12
2.2. Dzielne domy pomocy	13
2.2.1. Dzienny Domu „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4	13
2.3. Domy pomocy społecznej	13
2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	16
2.5. Orzekanie o niepełnosprawności	18
3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom	19
3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	19
3.2. Środowiskowe domy samopomocy	19
3.3. Klub samopomocy	20
3.4. Mieszkania chronione dla osób z różnymi niepełnosprawnościami	20
3.5. Dzielne domy pomocy dla osób niepełnosprawnych	21
4. Pomoc osobom bezdomnym	21
4.1. Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)	21
4.2. Realizacja programu „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”	22
4.3. Realizacja programu „Świetlica dla osób bezdomnych”	23
4.4. Realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”	23
4.5. Punkty Pomocy Charytatywnej	23
4.6. Streetworking	24
5. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu	25
5.1. Bank Żywności	25
5.2. Hostel dla osób z problemem alkoholowym	25
6. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych	26
6.1. Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny	26
6.2. Program reintegracji zawodowej	26
6.3. Programy reintegracji społecznej	27
7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	27
8. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	28
8.1. Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie	28
8.2. Dane dotyczące działań podjętych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	29
8.3. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	29

8.4.	Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	29
8.5.	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	30
9.	Pomoc repatriantom	31
9.1.	Pomoc repatriantom z programu „Rodak”	31
9.2.	Pomoc repatriantom z tytułu Karty Polaka	31
10.	Pomoc cudzoziemcom	32
10.1.	Pomoc cudzoziemcom z tytułu uzyskania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, realizujących Indywidualny Program Integracji	32
10.2.	Pomoc cudzoziemcom Ofiarom Handlu Ludźmi	32
11.	Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni	32
12.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	33
13.	Praca socjalna	33
CZEŚĆ II Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej		37
1.	Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	37
1.1.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa	37
1.2.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	38
1.3.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci	39
1.4.	Programy wspierające z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	40
2.	Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej	41
2.1.	Powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej	41
2.2.	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach w dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych	41
2.2.1.	Praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej	42
2.2.2.	Zapewnienie dzieciom pieczy w formie rodzinnej	42
2.2.3.	Dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej	43
2.2.4.	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej	44
2.2.5.	Dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo - wychowawcze	45
2.2.6.	Współpraca placówek z wolontariuszami	46
2.3.	Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form pieczy zastępczej	46
2.3.1.	Działania na rzecz promowania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego	47
2.3.2.	Działania na rzecz wspierania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego	50
2.3.3.	Dodatkowe działania podjęte i realizowane w 2017 r. przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	51
2.4.	Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin pomocowych	51
2.5.	Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej	52
2.5.1.	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych	52
2.5.2.	Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	53
2.6.	Organizowanie szkoleń	54
2.6.1.	Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	54
2.6.2.	Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	55
2.6.3.	Szkolenia dla osób współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej	55

2.7.	Prowadzenie rejestru danych dotyczącego rodzinnych form pieczy zastępczej	55
2.8.	Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej	56
2.8.1.	Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach rodzinnych	56
2.8.2.	Wydatki dotyczące szkoleń	56
2.8.3.	Wydatki związane z promowaniem rodzinnej pieczy zastępczej	56
2.8.4.	Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych	57
2.8.5.	Wydatki związane z przyznawaniem pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą realizowane na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	57
2.8.6.	Wydatki związane z obsługą systemu pieczy zastępczej	58
CZEŚĆ III		59
1.	Działania na rzecz włączenia społecznego	59
1.1.	Projekt „Świetlice.Lodz”	59
1.2.	Projekt „Razem z Rodziną”	61
1.3.	Projekt „Aktywny Krok”	61
1.4.	Projekt „Rodzina w Centrum”	62
1.5.	Projekt „Opiekuńcza Łódź”	62
1.6.	Kluby Integracji Społecznej	63
1.7.	Działania na rzecz aktywizacji zawodowej	64
1.8.	Centrum Integracji Społecznej	64
CZEŚĆ IV		65
1.	Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego oraz zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi	65
1.1.	Budżet obywatelski	65
1.2.	Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi	66
CZEŚĆ V		68
1.	Współdziałanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	68
CZEŚĆ VI		70
1.	Kontrole merytoryczno-finansowe	70
1.1.	Kontrole wewnętrzne	70
1.2.	Kontrole zewnętrzne	72
2.	Struktura organizacyjna i zatrudnienie	74
2.1.	Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	74
2.2.	Obsługa organizacyjna	75
2.3.	Zatrudnienie	75
3.	Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 roku	76
4.	Główne sukcesy i bariery w prowadzonej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017r.	87
5.	Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	89

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest samodzielną jednostką organizacyjną Miasta powołaną uchwałą Nr VI/84/90 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań podejmowanych na rzecz mieszkańców Miasta, określonych w przepisach prawa, a w szczególności w ustawach:

- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.),
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.),
- z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450),
- z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 ze zm.),
- z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.),
- z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 882 ze zm.),
- z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 ze zm.),
- z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065 ze zm.),
- z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1828),
- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783 ze zm.),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r., poz. 1392 ze zm.),
- z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r., poz. 2206 ze zm.),
- z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r., poz. 2198 ze zm.).

Zadania wynikające z wyżej wymienionych ustaw Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w ramach działalności własnej oraz za pośrednictwem innych podmiotów – w oparciu o zawarte umowy.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych

Środki finansowe na realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zadania z zakresu pomocy społecznej pochodziły z budżetu Miasta i dotacji rządowych. Realizowane zadania podzielone były na zadania własne (gminy i powiatu) oraz zadania zlecone (gminie i powiatowi).

W 2017 roku wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na realizację zadań własnych i zleconych wyniosły łącznie 257.568.149,91 zł, w tym:

158.947.249,04 zł	na zadania własne gminy,
5.016.874,96 zł	na zadania zlecone gminie,
83.662.415,38 zł	na zadania własne powiatu,
9.782.213,00 zł	na zadania zlecone powiatowi,
6.630.490,95 zł	na zadania realizowane na podstawie zawartych porozumień.

Wydatkowano również kwotę 13 654 769,54 zł pochodzącą z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Strukturę wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r. z podziałem na rodzaje zadań zawarto w CZEŚCI VI pkt 3 *Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r.*

CZEŚĆ I

Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej

1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi

1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny

W roku 2017 z pomocy w formie świadczeń korzystało ogółem 19 340 rodzin (31 293 osoby w rodzinach). Porównując liczbę osób objętych pomocą do liczby ludności wygenerowanej z rejestru mieszkańców Miasta Łodzi (wg stanu na dzień 31.12.2017 r. - liczba ludności wynosiła 639 030 osób) świadczenia otrzymało 4,90% łodzian. Dla porównania w 2016 r. pomocą objętych było 21 346 rodzin (35 990 osób w rodzinach), co stanowiło wówczas ok. 5,55% mieszkańców Łodzi.

Najliczniejszą grupę klientów, którym udzielono wsparcia były środowiska jednoosobowe (osoby samotne lub samotnie gospodarujące) oraz rodziny z dziećmi. Liczną grupę stanowili również emeryci i renciści.

1.2. Powody przyznania pomocy

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Przyczyną braku możliwości były występujące w środowiskach dysfunkcje wynikające między innymi ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy czy uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

TABELA Nr 1

Rozkład dysfunkcji występujących w środowiskach objętych pomocą w 2017 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	6 810	11 586
Sieroctwo	12	24
Bezdomność	625	725
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1 258	4 720
Bezrobocie	10 277	19 918
Niepełnosprawność	8 339	11 410
Długotrwała lub ciężka choroba	11 601	16 560

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2 872	7 924
Przemoc w rodzinie	96	256
Alkoholizm	1 066	1 460
Narkomania	112	142
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	400	530
Trudności w integracji osób, które otrzymały ochronę uzupełniającą	8	19
Zdarzenie losowe	119	139
Sytuacja kryzysowa	186	245

Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznano pomoc w 2017 r. były: długotrwała lub ciężka choroba (59,98%), bezrobocie (53,14% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej) i ubóstwo (35,21%).

1.3. System świadczeń

Pomoc mieszkańcom Miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby np. na zakup żywności, odzieży, opału, leków i inne).

TABELA Nr 2

Świadczenia zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r.

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Zasiłki stałe	25 999 565,37	5 433	52 081	499,21
Zasiłki okresowe	25 395 063,01	12 441	90 429	280,83
Pomoc w formie posiłku	3 555 275,71	5 515	715 960 ^{1/}	4,97
Zasiłki celowe ^{2/}	15 815 575,76	13 534	111 039	142,43
Sprawienie pochówku	918 937,20	265	265	3 467,69

Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	57 200	47	49	1 167,35
Bilety kredytowane	66,60	2	4	16,65
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych	50 886,52	14	242	210,27
Razem	71 792 570,17	x	x	x

^{1/} Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

^{2/} W pozycji „Zasiłki celowe” wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i w ramach projektu „Apteka Komunalna”.

Zarówno w 2017 r., jak i w latach wcześniejszych, największe wydatki związane z realizacją świadczeń zostały poniesione na wypłatę zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych.

1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w szczególności: 4 620 osobom pobierającym zasiłek stały, 122 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, 1 uchodźcy objętego indywidualnym programem integracji, 33 osobom realizującym kontrakt socjalny w wyniku zastosowania procedury, o której mowa w art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.) oraz 6 osobom bezdomnym wychodzącym z bezdomności - niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W 2017 r. ww. grupom klientów opłacono 46 390 składek na łączną kwotę 2 210 281,53 zł.

1.5. Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

W roku 2017 kontynuowano realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyjętego uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r. poz. 821).

Na realizację zadania wydatkowano ogółem **16 613 593,46** zł, z czego **3 347 936,35** zł, (tj. 20,15 %) pochodziło z budżetu gminy, a **13 265 657,11** zł (tj. 79,85 %) z budżetu państwa.

W ramach programu udzielano wsparcia w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup posiłku lub żywności.

Świadczenia zrealizowane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2017 r.

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń *	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Posiłki	3 555 275,71	5 515	715 960	4,97
- w tym: posiłki dla dzieci	2 551 790,71	4 593	515 263	4,95
Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	13 058 317,75	12 363	92 440	141,26
Razem	16 613 593,46	17 878	x	x

* W przypadku pomocy w formie posiłku liczba świadczeń równa jest liczbie spożytych posiłków.

Środki na realizację programu zostały wykazane w TABELI Nr 2 „Świadczenia zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r.” – w pozycjach „Pomoc w formie posiłku” oraz „Zasiłki celowe”.

Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci i uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby dorosłe.

Pomoc w formie posiłków dla dzieci i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej realizowana była w żłobkach, przedszkolach, szkołach, jadłodajniach i kuchniach społecznych.

W przypadku dzieci oraz uczniów program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przewidywał możliwość objęcia pomocą bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego – decyzję o potrzebie udzielenia dziecku pomocy w formie posiłku podejmował odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły. Przyznawanie pomocy bez wymogu przeprowadzania wywiadu środowiskowego było możliwe dzięki przyjęciu przez Radę Miejską w Łodzi Uchwały Nr LXXX/1692/14 z dnia 12 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego "Szczególne zasady dożywiania uczniów lub dzieci" na lata 2014-2020. W 2017 r. tego rodzaju pomocą objęto 36 dzieci, wydano 2 236 posiłków o wartości 10 913,70 zł (dla porównania w 2016 r. pomocą objęto 102 dzieci, wydano 3 878 posiłków o wartości 18 677,40 zł).

Pomoc w formie posiłków dla osób dorosłych realizowana była w jadłodajniach i kuchniach społecznych, finansowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu korzystały z jadłodajni i kuchni społecznych usytuowanych w 5 różnych punktach Miasta, prowadzonych przez 4 podmioty na zlecenie Miasta Łodzi: Caritas Archidiecezji Łódzkiej, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Centrum Służby Rodzinie oraz Konwent Bonifratrów. W ramach realizacji zadania, kuchnie i jadłodajnie zapewniały od poniedziałku do piątku gorące posiłki oraz wydawały suchy prowiant na dni wolne od pracy.

W 2017 r. z pomocy żywnościowej w jadłodajniach i kuchniach społecznych skorzystały łącznie 933 osoby - klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. Wydatki na prowadzenie jadłodajni i kuchni społecznych w 2017 r. wyniosły ogółem 1 103 825,00 zł.

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku. Posiłki realizowano na podstawie przeprowadzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych i wydanych decyzji administracyjnych.

1.6. „Apteka Komunalna”

Program „Apteka Komunalna” skierowany był do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe. W programie uczestniczyły przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego.

Celem programu było umożliwienie podjęcia leczenia przez osoby o niskim statusie ekonomicznym.

Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych przyznawana była na zasadach ogólnych określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016 r. poz. 930 ze zm.). Pomoc na leki i materiały opatrunkowe przyznawana była w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych i wypłacana bezpośrednio klientom Ośrodka. W omawianym okresie z tej formy pomocy skorzystały 2 832 osoby, a wartość zrealizowanych świadczeń wyniosła 404 142,56 zł. Dla porównania w 2016 r. pomocą objęto 3 408 osób, a koszt realizacji programu wyniósł 604 804,11 zł.

Środki na realizację programu zostały wykazane w TABELI Nr 2 „Świadczenia zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r.” – w pozycji „zasiłki celowe”.

1.7. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi wypłacał na podstawie postanowień sądu wynagrodzenia dla opiekunów prawnych za sprawowanie opieki. Wysokość wynagrodzenia oraz okres, na jaki zostaje ono przyznane, określa sąd.

W 2017 r. 100 opiekunom prawnym wypłacono łącznie 1 909 świadczeń. Wartość zadania (wraz z kosztami obsługi) wyniosła 455 248,76 zł.

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

2.1. Usługi opiekuńcze

W 2017 r. realizatorami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) były następujące podmioty:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi, z siedzibą przy ul. Wólczańskiej 217/219,
- Polski Czerwony Krzyż Łódzki Zarząd Okręgowy z siedzibą przy ul. Piotrkowskiej 203/205,
- Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów z siedzibą przy ul. Nawrot 27,
- Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce” z siedzibą Łodzi przy ul. Narutowicza 114.

Pomoc w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania skierowana była przede wszystkim do osób samotnych, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej klienta.

Na terenie Miasta realizowana była także pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, skierowana do osób wymagających - z uwagi na rodzaj niepełnosprawności - specjalistycznej opieki. W 2017 r. zadanie realizowały:

- Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi z siedzibą w Łodzi przy ul. Kosynierów Gdyńskich 61 A,
- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22,
- Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce” z siedzibą w Łodzi przy ul. Narutowicza 114.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze skierowane były do osób, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Specjalistyczne usługi dostosowane były do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2017 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ilości 689 413 godzin skorzystało 3 507 osób (na ten cel wydatkowano kwotę 12 967 276,20 zł), w tym 9 666 godzin stanowiły specjalistyczne usługi opiekuńcze, z których skorzystało 49 osób (na ten cel wydatkowano kwotę 201 480,00 zł).

2.2. Dzielne domy pomocy

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia w organizacji życia codziennego korzystały z funkcjonujących na terenie Miasta Dzielnych Domów Pomocy (zwanych Domami Dzielnego Pobytu). Placówki te prowadzone były przez Miasto oraz na zlecenie Miasta Łodzi przez podmiot niepubliczny - Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111.

Miejskie Dzielne Domy Dzielnego Pobytu usytuowane były w strukturach organizacyjnych Wydziałów Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi (17 Domów) i 1 w strukturze Domu Pomocy Społecznej. Dysponowały one łącznie 830 miejscami. W roku 2017 z ww. placówek skorzystało 1 089 osób.

Caritas Archidiecezji Łódzkiej prowadził 2 Dzielne: przy ul. Gdańskiej 111 i przy ul. Odolanowskiej 46. Obie placówki zaplanowane były na 95 miejsc. W roku 2017 z placówek niepublicznych skorzystało 106 osób.

Placówki zapewniały podopiecznym posiłki, zajęcia wspierająco - rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i mieszkaniowych, terapię zajęciową, aktywne formy spędzania czasu, zajęcia o charakterze kulturalno-edukacyjnym, uczestnictwo w kulturze itp.

Wydatki związane z prowadzeniem dzielnych domów pomocy w 2017 r. wyniosły ogółem 7 475 576,06 zł.

2.2.1. Dzielny Domu „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4

W 2017 r. kontynuował działalność Dzielny Dom „Senior-WIGOR” mieszczący się w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4. Dom jest ośrodkiem wsparcia dzielnego, z usług którego mogą korzystać mieszkańcy miasta Łodzi - osoby nieaktywne zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia. W 2017 r. placówka dysponowała 50 miejscami.

Dom realizował zadania wynikające z Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020, w szczególności zapewniał usługi:

- socjalne, w tym minimum jeden gorący posiłek,
- edukacyjne,
- kulturalno-oświatowe,
- aktywności ruchowej,
- sportowo-rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy),
- terapii zajęciowej.

Dodatkowo Dom angażował seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Zgodnie z umową zawartą z Wojewodą Łódzkim, Miasto Łódź otrzymało środki w wysokości 123 000,00 zł na realizację zadania „Zapewnienie funkcjonowania Dzielnego Domu Senior+”.

2.3. Dzielne Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej.

W 2017 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, w tym:

- 13 domów prowadzonych przez Miasto Łódź,

- 2 domy prowadzone na zlecenia Miasta przez podmioty niepubliczne.

Placówki te łącznie dysponowały 2 001 miejscami (w 2017 r. nastąpiło zmniejszenie liczby miejsc o 4 w jednym z domów pomocy społecznej dla osób w przewlekłe psychicznie chorych).

W 2017 r. nastąpiła zmiana profilu jednego z domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie na typ łączony tzn. dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

Ponadto, w wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego wyłoniono wykonawcę, z którym zawarto umowę na okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. na świadczenie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych dla 4 osób niepełnosprawnych intelektualnie przebywających w Rodzinnym Domu Pomocy w Łodzi przy ul. Edwarda 33.

TABELA Nr 5

Domy pomocy społecznej według typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg stanu na dzień 31.12.2017 r.		Liczba miejsc organizacyjnych wg stanu na dzień 31.12.2017 r.		Liczba osób przebywających (narastająco)	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
dla osób przewlekłe psychicznie chorych	2	1	285	116	294	142
dla osób przewlekłe somatycznie chorych	3	0	820	0	1 042	0
dla osób somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku	2	0	200	0	242	0
dla osób w podeszłym wieku	4	0	334	0	395	0
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	2	0	227	0	246	0
dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	0	19	0	19
RAZEM	13	2	1 866	135	2 219	142
	15		2 001		2 361	

W 2017 r. w łódzkich domach pomocy społecznej rotacyjnie przebywało 2 361 osób. Ponadto w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim rotacyjnie przebywało 198 mieszkańców Łodzi. Dla porównania w 2016 r. w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 2 340 osób, a w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim - 186 osób.

Domy prowadzone przez podmioty niepubliczne:

- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP im. bł. E. Bojanowskiego – Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kosynierów Gdyńskich 20 (dla osób przewlekłe psychicznie chorych – 116 miejsc),
- Fundacja im. św. Brata Alberta – Dom Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Helenówek 7 (dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn – 19 miejsc).

W 2017 r. z domów pomocy społecznej prowadzonych przez wyżej wymienione podmioty skorzystały łącznie 142 osoby.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, miały za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Placówki zapewniały, oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży, także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczyły usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności, a także zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych, utrzymaniu i rozwijaniu przez podopiecznych kontaktów z rodziną i środowiskiem. W przypadku dzieci placówki świadczyły również usługi w zakresie potrzeb edukacyjnych. Podopieczni mieli możliwość nauki i uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjnych. Istotną metodą edukacyjną było uczenie i wychowanie przez doświadczenie życiowe.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 1 979 osób, w tym:

- 1 844 osoby w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Łódź,
- 135 osób w domach pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie Miasta Łódź.

Ponadto 4 osoby przebywały w Rodzinnym Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Z uwagi na strukturę wieku mieszkańców Łodzi, zapotrzebowanie na miejsca w placówkach jest bardzo duże, w szczególności w domach dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz przewlekle psychicznie chorych.

TABELA Nr 6

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w łódzkich domach pomocy społecznej według typów domów – stan na dzień 31.12.2017 r.

Typ placówki	Liczba osób oczekujących
Domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	207
Domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	448
Domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku	29
Domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku	46
Dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	0
Dom pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	13
Dom pomocy społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn	4
Razem	747

Spśród oczekujących na umieszczenie w łódzkich domach pomocy społecznej największy odsetek – około 60 % stanowiły osoby oczekujące na umieszczenie w placówkach dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Począwszy od miesiąca kwietnia 2017 r. dysponentem budżetu na funkcjonowanie domów pomocy społecznej został Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi.

2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizował Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Realizowane zadania to:

- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie do pokrycia osobom niepełnosprawnym kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych,
- dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych kosztów organizacji zajęć i imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika,
- finansowanie i nadzór nad działalnością warsztatów terapii zajęciowej,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta (Miasto dofinansowało koszty funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej).

Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz na realizację programu pilotażowego „Aktywny samorząd” w 2017 roku wyniosły łącznie **14 229 137,42 zł**, w tym **13 654 769,54 zł** pochodziło ze środków PFRON i **574 367,88 zł** ze środków Miasta.

TABELA Nr 7

Rodzaj świadczenia	Liczba beneficjentów
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem	1 317
w tym : - dorośli	937
- dzieci	380
Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych	2 778
Dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych	367
Dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych	155
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki	27
Dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza przewodnika	10
Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	334*

* **296** osób uczestniczyło w **9** warsztatach terapii zajęciowej, a **38** niepełnosprawnych łodzian uczestniczyło w warsztatach terapii zajęciowej działających na terenie Zgierza i Pabianic.

Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych (bez programu „Aktywny samorząd”) wyniosły **12 416 383,94 zł** (w tym **574 367,88 zł** - środki Miasta).

W 2017 roku po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował program „Aktywny samorząd” adresowany do osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji.

TABELA Nr 8

Dane statystyczne dotyczące realizacji programu

MODUŁ I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:		
Obszar	Nazwa	Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie
A Likwidacja bariery transportowej	<u>Zadanie 1:</u> pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	11
	<u>Zadanie 2:</u> pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	2
B Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	<u>Zadanie 1:</u> pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	34
	<u>Zadanie 2:</u> dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	17
C Likwidacja barier w poruszaniu się	<u>Zadanie 1:</u> pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0
	<u>Zadanie 2:</u> pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	34
	<u>Zadanie 3:</u> pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy na III poziomie jakości	24
	<u>Zadanie 4:</u> pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	6
D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej	dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opiekę	23

MODUŁ II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:		
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia w przypadku znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności	203

W sumie w roku ubiegłym do MOPS wpłynęły **626** wnioski dotyczące tego programu we wszystkich obszarach wsparcia, z czego rozpatrzono pozytywnie **354**.

Program „Aktywny samorząd” był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Koszt realizacji programu wyniósł (według stanu na dzień 31.12.2017 r.) **1 238 385,60 zł. Program kończy się 15 kwietnia 2018 r.**

2.5. Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi realizował następujące zadania:

- ustalał niepełnosprawność osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- ustalał stopień niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawał legitymacje potwierdzające fakt bycia niepełnosprawnym,
- wydawał karty parkingowe.

Wydawane przez Zespół orzeczenia, poza ustaleniem niepełnosprawności, określały również wskazania odnośnie osoby orzekanej, w tym: dotyczące odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności współdziałania (na co dzień) opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji, spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym (znaczne ograniczenie możliwości samodzielnego poruszania się).

Posiadanie orzeczenia uprawniało m.in. do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

Liczba wydanych orzeczeń w 2017 r.

Liczba wydanych orzeczeń	2017 r.
Liczba wydanych orzeczeń ogółem	10 895
W tym: osoby przed 16 rokiem życia	1 304
osoby po 16 roku życia	9 591

W 2017 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi wydał 10 895 orzeczeń.

Ponadto Zespół w 2017 r. wystawił 2 786 legitymacji potwierdzających posiadanie niepełnosprawności.

W 2017 roku na działalność Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydatkowano kwotę 1 691 438,11 zł.

3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2017 r. zadanie polegające na organizowaniu i świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22. Z pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych w 2017 r. skorzystało 56 osób, zrealizowano ogółem 25 479 godzin usługowych, wydatki związane z realizacją usług wyniosły 868 179,00 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane były do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone w miejscu zamieszkania przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

3.2. Środowiskowe domy samopomocy

W roku 2017 na terenie Miasta funkcjonowało 5 Środowiskowych Domów Samopomocy prowadzonych na zlecenie Miasta Łodzi przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych przy ul. Pabianickiej 132 (60 miejsc),
- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie przy ul. Przybyszewskiego 111 (20 miejsc),
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi przy ul. Chocianowickiej 198 (44 miejsca),
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Łodzi przy ul. Karolewskiej 70/76 (55 miejsc),

- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” przy ul. Próchnika 7 (26 miejsc).

Ogółem 205 miejsc.

Środowiskowe domy samopomocy świadczyły usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W roku 2017 r. z usług środowiskowych domów samopomocy skorzystało 286 osób. Wydatki poniesione na prowadzenie środowiskowych domów samopomocy wyniosły łącznie 3 161 899,20 zł.

3.3. Kluby Samopomocy

Na terenie Miasta funkcjonowały 2 kluby samopomocy, tj. Klub Samopomocy przy ul. Wrocławskiej 8, prowadzony na zlecenie Miasta Łodzi przez Klub Lokalnej Integracji „Lonia” oraz Klub Samopomocy „Więź” przy ul. Pabianickiej 132, prowadzony na zlecenie Miasta Łodzi przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych.

Kluby przeznaczone były dla osób oczekujących na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź byłych uczestników środowiskowych domów samopomocy.

Kluby samopomocy zapewniały wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości, przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika.

Kluby świadczyły usługi w postaci indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i zajęć z zakresu kształtowania umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Rodzaj i zakres usług uwzględniał indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników. W roku 2017 r. z usług klubów samopomocy skorzystało 114 osób. Wydatki poniesione na prowadzenie Klubów Samopomocy wyniosły 426 048,00 zł.

3.4. Mieszkania chronione dla osób z różnymi niepełnosprawnościami

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, po zakończeniu hospitalizacji, umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych pod następującymi adresami:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach przy ul. Jedlinowej 42/44,
- w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22,
- w Łodzi przy ul. Traktorowej 90 m. 34,
- w Łodzi przy ul. Krawieckiej 10abc,
- w Łodzi przy ul. Łagiewnickiej 102/116 m. 181.

W czasie pobytu w Mieszkaniach Chronionych podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Ogółem w 2017 r. Mieszkania Chronione zapewniały 40 miejsc, z których rotacyjnie skorzystało 47 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 500 000,00 zł.

3.5. Dzielne domy pomocy dla osób niepełnosprawnych

W ramach struktury organizacyjnej MOPS działały 2 Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych:

- przy ul. Rojnej 18a (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej 121 (20 miejsc organizacyjnych dla osób powyżej 18 roku życia),
- przy ul. Ćwiklińskiej 5a (35 miejsc organizacyjnych).

Placówki przeznaczone były dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa, autyzmem. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszczany był pobyt w Domach osób w wieku powyżej 35 roku życia.

Domy zapewniały podopiecznym opiekę medyczną, psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania.

W 2017 r. Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych zapewniały łącznie 100 miejsc. W zajęciach uczestniczyło 108 osób. Wydatki związane z prowadzeniem placówek w 2017 r. wyniosły 3 378 418,60 zł.

4. Pomoc osobom bezdomnym

4.1. Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)

Zapewnienie schronienia należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2017 r. schroniska i noclegownie usytuowane na terenie Łodzi dysponowały (według stanu na dzień 31.12.2017 r.) 461 miejscami zabezpieczającymi pobyt osobom bezdomnym. Rotacyjnie w ciągu roku przebywało w nich 1 278 osób, w tym:

- w placówce prowadzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi – 199 osób,
- w placówkach prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – 1 079 osób.

TABELA Nr 12

Placówki według typów i podmiotu prowadzącego – według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Typ placówki	Liczba placówek		Liczba miejsc organizacyjnych	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	0	2	0	218
Schroniska dla bezdomnych kobiet	1	1	82*	71

Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn	0	1	0	90
Razem	1	4	82	379

* w tym 20 miejsc noclegowych dla kobiet w ramach Schroniska dla Bezdomnych Kobiet

Miasto prowadziło Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Łodzi przy ul. Gałczyńskiego 7, będące w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. Placówka posiadała 82 miejsca organizacyjne, w tym 20 miejsc noclegowych. W ciągu roku sprawozdawczego w Schronisku przebywało 199 osób. Z oferty placówki korzystały osoby nie posiadające własnego miejsca zamieszkania lub nie mogące z różnych przyczyn przebywać w dotychczasowym środowisku. Mieszkancom Schroniska zapewniono m.in. pomoc psychologiczną i socjalną, świadczoną przez personel placówki oraz współdziałające z nią instytucje i organizacje przeciwdziałające zjawisku bezdomności.

W 2017 r. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta prowadziło na terenie Łodzi 3 schroniska dla osób bezdomnych, w tym: 2 dla mężczyzn i 1 dla kobiet oraz noclegownię dla bezdomnych mężczyzn:

- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17 – zaplanowane na 170 miejsc,
- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – zaplanowane na 48 miejsc,
- Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Kwietniowej 2/4 – zaplanowane na 71 miejsc,
- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – zaplanowana na 90 miejsc.

Łącznie wyżej wymienione schroniska i noclegownia zapewniały według stanu na dzień 31.12.2017 r. 379 miejsc dla osób bezdomnych. W ciągu roku sprawozdawczego w placówkach tych przebywało rotacyjnie 1 079 osób.

Placówki prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, poza możliwością czasowego zamieszkania, zapewniały m.in.: całodzienną wyżywienie, możliwość korzystania z kąpeli, dokonania prania i zmiany odzieży, uzupełnienia brakującej garderoby, poradnictwo prawne, poradnictwo socjalne (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych - wyrobieniu dowodu tożsamości, złożeniu wniosku dot. przydziału lokalu socjalnego, złożeniu dokumentów dotyczących przyznania świadczenia rentowego lub emerytalnego itp.), opiekę lekarską i pielęgniarską, pomoc psychoterapeutyczną, mającą na celu podniesienie świadomości podopiecznych, ich uaktywnienie oraz stworzenie im warunków do wyjścia z bezdomności.

4.2. Realizacja programu „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”

Pomoc w formie umożliwienia pobytu w mieszkaniu wspieranym adresowana była do osób bezdomnych mających możliwość usamodzielnienia się, dążących do wyjścia z bezdomności i uzależnień. Celem funkcjonowania mieszkań była pomoc w wykształceniu umiejętności samodzielnego życia i integracji ze społecznością lokalną. W czasie pobytu w mieszkaniach bezdomni mieli zapewniony m.in. udział w terapii wychodzenia z sytuacji bezdomności, realizację indywidualnego planu pracy oraz grupowych działań aktywizujących, praktyczne przygotowanie do samodzielnego życia. W 2017 r. w mieszkaniach wspieranych dla osób bezdomnych prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Łodzi przy ul. Trębackiej 3 przebywało rotacyjnie 18 osób bezdomnych, które zrealizowały podstawowy program pomocy osobie bezdomnej prowadzony w schroniskach i oczekiwały na mieszkanie z zasobów gminy.

Wydatki na prowadzenie mieszkań wspieranych wyniosły łącznie 144 043,00 zł.

4.3. Realizacja programu „Świetlica dla osób bezdomnych”

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 15 marca 2017 r. oraz od 1 grudnia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. przy al. Piłsudskiego 119 w Łodzi funkcjonowała Świetlica dla Osób Bezdomnych prowadzona na zlecenie Miasta przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łódzkie. Placówka czynna była codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. W Świetlicy osoby bezdomne miały zapewniony pobyt dzienny, gorący posiłek i napoje, możliwość uzupełnienia brakującej garderoby w odzież odpowiednią do pory roku, możliwość skorzystania z węzła sanitarnego, środków czystości i higieny osobistej, pomocy pielęgniarskiej. Dziennie w Świetlicy przebywało od 27 do 128 osób.

W 2017 r. z placówki skorzystało 375 osób, wydano 8 926 posiłków (obiady) oraz 3 266 sztuk odzieży. Wydatki związane z prowadzeniem Świetlicy w roku 2016 wyniosły 49 000,00 zł.

4.4. Realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”

W 2017 roku w okresie zimowym Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta realizowało program pn. „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”.

Założeniem programu było zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osobom bezdomnym (zapewnienie posiłku, ciepłej odzieży, leków, podstawowej opieki pielęgniarskiej), motywowanie osób bezdomnych do zmiany sposobu życia i podjęcia próby wyjścia z bezdomności, minimalizowanie zagrożenia zamarznięciem, podniesienie świadomości społecznej w zakresie problematyki bezdomności oraz instytucji i placówek pomocowych, zmniejszenie liczby osób bezdomnych pozostających bez schronienia i zabezpieczenia socjalnego, podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców Miasta poprzez zgromadzenie w jednym miejscu o określonej porze znacznej grupy bezdomnych, co umożliwiało monitoring przez służby prewencji, przełamanie stereotypów dotyczących zjawiska bezdomności.

Program realizowany był w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 15 marca 2017 r. oraz od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

W ramach programu w miejscach gromadzenia się osób bezdomnych kursował Autobus, w którym potrzebujący mogli się ogrzać, zjeść gorący posiłek, otrzymać leki, odzież, a także skorzystać z pomocy pielęgniarki. Autobus obsługiwali wolontariusze rekrutujący się z mieszkańców Schroniska przy ul. Nowe Sady 17 oraz opiekun – sanitariusz.

Trasa Autobusu przebiegała ze Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17, poprzez Dworzec Łódź - Kaliska (przy al. Unii Lubelskiej), Dworzec Łódź - Żabieniec (parking w pobliżu budynku dworca), Stary Rynek przy ul. Podrzecznej, następnie pl. Barlickiego przy ul. Małej, do Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17.

W 2017 r. w Autobusie wydano 17 158 gorących posiłków oraz 421 sztuk odzieży. Ponadto w ramach Programu 295 osób odwieziono do Schroniska dla bezdomnych mężczyzn. Wydatki na realizację Programu w 2017 r. wyniosły 40 000,00 zł.

4.5. Punkt Pomocy Charytatywnej

W 2017 r. zadanie realizował Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111.

W ramach realizacji zadania podmiot zapewniał niezbędną: odzież, bieliznę i obuwie, artykuły chemiczne, sprzęt gospodarstwa domowego, suchy prowiant osobie lub rodzinie, która była tego pozbawiona. Z Punktu Pomocy Charytatywnej mogły korzystać osoby i rodziny w szczególności

z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, z powodu alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej i ekologicznej.

W 2017 r. z pomocy Punktu Pomocy Charytatywnej Caritas skorzystało 4 770 osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły 22 000,00 zł.

4.6. Streetworking

Streetworkerzy zatrudnieni w strukturze MOPS w Łodzi podejmowali w stosunku do osób z grup marginalizowanych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, działania polegające na aktywizacji społecznej poprzez wsparcie terapeutyczne, wsparcie społeczne oraz grupy samopomocowe.

Pomocą objęte były osoby bezdomne pozostające poza instytucjonalnym systemem opieki i wsparcia, zepchnięte poza obszar normalnego funkcjonowania w społeczeństwie, nie korzystające ze stacjonarnych form pomocy.

W 2017 r. streetworkerzy podczas swojej codziennej pracy opartej na stałej relacji z osobami bezdomnymi, wykonywanej na ulicach miasta, utrzymywali kontakt ze 168 osobami – z czego ze 129 osobami nawiązano pierwszy kontakt w 2017 roku.

Dzięki wytrwałości i codziennemu kontaktowi z osobami, które wyrażały chęć udzielenia im wsparcia:

- motywowano i pomagano w dostaniu się na terapię dla osób uzależnionych od alkoholu,
- wspierano przy procesie docierania do schronisk,
- wspierano przy powrotach do rodzinnych miast,
- współpracowano z służbami miejskimi i pogotowiem,
- udzielano pomocy w formie posiłku, odzieży, środków higienicznych, opatrunków medycznych itp.

Ponadto streetworkerzy motywowali osoby bezdomne do udziału w projekcie „Aktywny krok” oraz wspierali uczestników projektu w podejmowaniu działań związanych z uporządkowaniem swoich spraw. Z grup wsparcia, profilaktyki i terapii uzależnień prowadzonych w ramach projektu „Aktywny krok”, skorzystało 167 osób bezdomnych.

Podczas Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2017, organizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 267 osobom udzielono porad i wskazówek na temat możliwości skorzystania z pomocy instytucjonalnej.

Streetworkerzy aktywnie włączali się także w realizację III Łódzkiej Wigilii, brali udział w pracach Łódzkiego Partnerstwa Pomocy Osobom Wykluczonym i Bezdomnym, prowadzili grupy wsparcia w Klubach Integracji Społecznej, a także prowadzili zbiórki odzieży, obuwia i kocy, które rozdawali potrzebującym na ulicach.

5. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu

5.1. Bank Żywności

W 2017 r. zadanie realizowała Fundacja Bank Żywności w Łodzi im. Marka Edelmana z siedzibą w Łodzi przy al. Piłsudskiego 150/152, która nieodpłatnie pozyskiwała żywność od firm z sektora prywatnego i nieodpłatnie przekazywała ją organizacjom pozarządowym (stowarzyszeniom i fundacjom), podmiotom kościelnym oraz podmiotom publicznym zajmującym się niesieniem pomocy m.in. osobom uzależnionym i ich rodzinom, osobom pozbawionym środków niezbędnych do życia, podopiecznym świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych, osobom bezdomnym, ofiarom przemocy, podopiecznym domów dziecka, podopiecznym domów pomocy Społecznej.

W 2017 r. Fundacja przekazała 50 organizacjom pomocowym 468 156,77 kg żywności, która dotarła do 13 911 beneficjentów. Wydatki na realizację Programu w 2017 r. wyniosły 50 000,00 zł.

5.2. Hostel dla osób z problemem alkoholowym

Osoby bezdomne uzależnione od alkoholu, środków psychoaktywnych, opuszczające zakłady karne korzystały z całodobowego hostelu prowadzonego na zlecenie Miasta przez Stowarzyszenie Samopomocowe „Abakus” z siedzibą w Łodzi przy ul. Próchnika 5.

W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie podejmowało następujące działania:

- zapewnienie schronienia przez całą dobę,
- zapewnienie wyżywienia, środków higieny osobistej,
- zapewnienie łazienki i toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie symptomów nawrotów choroby oraz nabycia umiejętności radzenia sobie z nimi,
- prowadzenie grupy wsparcia dla mieszkańców hostelu,
- prowadzenie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

W 2017 r. z pomocy skorzystało 33 mężczyzn. Wydatki związane z prowadzeniem Hostelu wyniosły 70 000,00 zł.

6. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych

6.1. Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2017 r. realizację zadania polegającego na organizowaniu i prowadzeniu Ośrodka Rehabilitacyjno - Readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny, Miasto Łódź powierzyło Stowarzyszeniu MONAR z siedzibą w Kęblinach przy ul. Strykowskiej 3. Zadanie realizowane było w Ośrodku Rehabilitacyjno - Readaptacyjnym w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

W ramach zadania Podmiot zobowiązany był do:

- zapewnienia schronienia przez całą dobę,
- zapewnienia wyżywienia, środków higieny osobistej,
- zapewnienia łazienki i toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie symptomów nawrotów choroby oraz nabycia umiejętności radzenia sobie z nimi,
- prowadzenia grupy wsparcia dla mieszkańców ośrodka lub w zależności od potrzeb prowadzenie sesji zajęć indywidualnych lub grupowych.

W 2017 r. z pomocy Ośrodka skorzystały 102 osoby. Wydatki na realizację zadania wyniosły 80 000,00 zł.

6.2. Program reintegracji zawodowej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

Osoby bezrobotne uzależnione od substancji psychoaktywnych, które ukończyły terapię uzależnień, uczestniczyły w programie reintegracji zawodowej realizowanym przez Stowarzyszenie MONAR z siedzibą w Kęblinach przy ul. Strykowskiej 3.

W ramach zadania były prowadzone zajęcia motywacyjno-edukacyjne pomagające w starciu zawodowym. Ponadto w ramach zadania przeprowadzone były kursy i szkolenia zawodowe: kurs z zakresu obsługi wózków widłowych, kurs kierowcy koparko-ładowarki, kurs spawania, kurs trenera personalnego, dzięki którym uczestnicy podnieśli kwalifikacje i zwiększyli swoje szanse zatrudnienia na rynku pracy.

W 2017 r. z programu skorzystało 14 osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły 16 000,00 zł.

6.3. Program reintegracji społecznej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2017 r. program reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających środki psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny, realizował Łódzki Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” z siedzibą w Łodzi przy ul. Więckowskiego 13.

W ramach zadania realizowany był program reintegracji społecznej osób uzależnionych po zakończonym procesie leczenia w ośrodku stacjonarnym poprzez grupę terapeutyczną i warsztaty umiejętności psychospołecznych.

W 2017 r. w programie uczestniczyło 45 osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły 14 000,00 zł.

7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

W roku 2017 osobom opuszczającym specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz zakład poprawczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi udzielił pomocy w formie:

- pieniężnej na usamodzielnienie dla 10 wychowanków – 41 328 zł,
- pieniężnej na kontynuowanie nauki dla 25 wychowanków – 70 780 zł,
- rzeczowej na zagospodarowanie dla 9 wychowanków – 11 500 zł.

Wydatki na pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2017 r. wyniosły łącznie 123 608 zł.

8. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

8.1. Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje zadania określone w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245) i gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uchwalanych corocznie przez Radę Miejską w Łodzi.

Zadaniem Zespołu, zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Poniżej przedstawiono informację o procedurach „Niebieska Karta” z uwzględnieniem podmiotu wszczynającego postępowanie, w okresie obowiązywania Programu, oraz krótką charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta.

TABELA Nr 12

Podmiot wszczynający procedurę	2016	2017
Policja	1206	1271
MOPS	77	120
MKRPA	4	1
Edukacja	24	24
Ochrona Zdrowia	7	6
Suma	1318	1422

Formy przemocy	2016	2017
fizyczna	1040	1034
psychiczna	1229	1171
seksualna	16	28
Przemoc wobec małoletnich	2016	2017
fizyczna	183	139
psychiczna	187	226
seksualna	4	6

Liczba środowisk, w których w wyniku zastosowania procedury Niebieskiej Karty podjęte zostały kroki prawne	2016	2017
Poinformowanie prokuratury	321	407
Skierowanie zawiadomień do MKRPA	161	111
Skierowanie sprawców na grupę korekcyjną	715	218
Odebranie dziecka z rodziny na wniosek pracownika socjalnego	13	23

Analiza zjawiska przemocy domowej wskazuje, że jej sprawcami byli przede wszystkim mężczyźni ok. 83% przypadków. Charakterystycznym zjawiskiem jest również wysoka korelacja fizycznych i psychicznych form przemocy.

W 2017 r. wydatki na koordynację działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi wyniosły 15 931,07 zł.

8.2. Działania podejmowane w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

Z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy odbywały się spotkania w ramach grupy roboczej, podczas których osobom tym była przedstawiana oferta skorzystania z udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy. Zadaniem grupy roboczej było pozytywne zmotywowanie „sprawcy” do udziału w zajęciach, terapii.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” pomagano całej rodzinie. Pomoc osobie dotkniętej przemocą wielokrotnie przekładała się na działania, które podejmowane były wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy m.in.: wnioski o nakaz opuszczenia lokalu, zawiadomienia do sądu rodzinnego, prokuratury, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i in.

8.3. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W 2017 r. na zlecenie Miasta Łódź, reprezentowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, zostało przeprowadzone szkolenie podnoszące kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli instytucji oraz służb, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W szkoleniu uczestniczyło 19 osób. Wydatki poniesione z tego tytułu wyniosły 7 000,00 zł.

8.4. Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy

Ofiary przemocy miały możliwość korzystania ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Łodzi przy ul. Franciszkańskiej 85.

Podmiot w ramach realizacji zadania zapewniał ofiarom przemocy: schronienie, pomoc socjalną i terapeutyczną. Ofiarom przemocy udzielane były porady pielęgniarskie, psychologiczne, prawne, socjalne, prowadzono terapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz z zajęcia socjoterapeutyczne.

W 2017 r. z pomocy udzielanej w placówce korzystały rotacyjnie 163 osoby, w tym 73 kobiety, 3 mężczyzn oraz 87 dzieci (planowana liczba miejsc 24). Wydatki na prowadzenie Ośrodka w 2017 r. wyniosły 389 778,00 zł.

8.5. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Centrum Służby Rodzinie z siedzibą w Łodzi przy ul. Broniewskiego 1a kontynuowało na zlecenie Miasta realizację zadania polegającego na prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W ramach realizacji zadania Dom Samotnej Matki im. Stanisławy Leszczyńskiej w Łodzi przy ul. Broniewskiego 1a zapewniał matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, całodobowy, okresowy pobyt oraz podstawowe usługi obejmujące:

1) w zakresie interwencyjnym:

- zapewnienie schronienia kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym,
- izolowanie osób ubiegających się o pomoc od sprawców przemocy,
- wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
- zapobieganie marginalizacji społecznej przez umożliwienie mieszkańcom odnalezienia miejsca w społeczeństwie i powrót do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przezwyciężenia sytuacji kryzysowej,
- zapobieganie sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
- zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, a zwłaszcza wzorca wyuczzonej bezradności;

2) w zakresie potrzeb bytowych:

- zapewnienie całodobowego, okresowego pobytu dla trzydziestu mieszkańców, przy czym liczba ta może ulegać zmianom, zależnie od możliwości domu w zakresie spełnienia pozostałych standardów,
- odrębne pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
- pokoje dla mieszkank w ciąży przeznaczone maksymalnie dla trzech osób oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego,
- ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców, jak i dzieci, proporcjonalnie do liczby mieszkańców, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
- ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków oraz co najmniej jedno dodatkowe pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
- pomieszczenia do prania i suszenia;

3) w zakresie opiekuńczo-wspomagającym:

- podstawową pielęgnację mieszkańca w czasie choroby oraz opiekę nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna dziecka,
- umożliwienie korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
- pomoc w załatwianiu spraw osobistych w przypadku wystąpienia takiej potrzeby,
- środki higieny osobistej, środki czystości w sytuacji, gdy nie ma możliwości ich samodzielnego zakupu.

W 2017 r. z pomocy placówki skorzystało łącznie 135 osób, w tym 58 kobiet i 77 dzieci.

Wydatki na prowadzenie Ośrodka w 2017 r. wyniosły 558 562,74 zł.

9. Pomoc repatriantom

Na pomoc repatriantom w 2017 r. wydatkowano ogółem kwotę 50 969,73 zł.

1. Na podstawie decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wypłacono pomoc w łącznej kwocie 34 061,42 zł dla trzech rodzin, które osiedliły się w Łodzi. Pomoc przeznaczona została na pokrycie kosztów przejazdu, bieżące utrzymanie i zagospodarowanie.
2. Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Łodzi wypłacono pomoc w łącznej kwocie 16 908, 31 zł dla dwóch rodzin, które osiedliły się w Łodzi. Pomoc przeznaczona została na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem i adaptacją zajmowanego lokalu.

9.1. Pomoc repatriantom z programu „Rodak”

Na pomoc repatriantom z programu „Rodak” w 2017 r. wydatkowano łącznie kwotę 18 492,00 zł.

Pomoc przyznana została trzyosobowej rodzinie repatriantów, którzy osiedlili się w Łodzi, na podstawie Uchwały nr VIII/155/15 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się nieokreślonej imiennie rodzinie repatriantów. Pomoc objęła świadczenia wypłacane w roku 2017 r. Dla każdego członka rodziny środki wypłacane są w ratach miesięcznych przez okres 12 miesięcy. Pierwszy członek rodziny przybył do Łodzi w listopadzie 2016 roku. Pozostałych dwóch członków rodziny przyjechało do Łodzi w miesiącu grudniu 2017 r. Oprócz pomocy finansowej wynikającej z Uchwały, rodzina otrzymała wsparcie w formie pracy socjalnej.

9.2. Pomoc repatriantom z tytułu Karty Polaka

Na realizację pomocy z tytułu Karty Polaka przeznaczono łącznie kwotę 890 563,95 zł. Na kwotę złożyła się wypłata świadczeń wypłaconych podstawie decyzji Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w kwocie 881 100,00 zł oraz koszty wynikające z obsługi zadania w kwocie 9 463,95 zł.

Zadanie realizowane jest od 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach, która nakłada na starostę zadania związane z wypłacaniem świadczeń pieniężnych osobom, które złożyły wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 2275) w sprawie trybu podziału rezerwy celowej na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka.

W 2017 roku do MOPS wpłynęło łącznie 148 decyzji wydanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki. Świadczenia wypłacono na podstawie 142 decyzji. W przypadku 6 decyzji świadczeń nie wypłacono, tj. w sytuacji 2 wniosków nie wypłacono świadczeń z powodu decyzji administracyjnych ŁUW (wygaszenie decyzji i wstrzymanie wypłaty świadczeń) a w sytuacji 4 wniosków zainteresowani nie zgłosili się po odbiór środków, pomimo prób nawiązania kontaktu z wnioskodawcami. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2017 r. dla 142 decyzji wynosi 881 100,00 zł.

10. Pomoc cudzoziemcom

10.1. Pomoc cudzoziemcom z tytułu uzyskania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, realizujących Indywidualny Program Integracji

W 2017 r. w ramach zadania „Pomoc dla cudzoziemców” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi pomocą w formie Indywidualnego Programu Integracji objętych zostało 5 rodzin cudzoziemców, którzy korzystali ze świadczeń finansowych w łącznej wysokości 64 715,25 zł.

W roku 2017 w sytuacji 1 rodziny realizację programu rozpoczęto w roku 2017 r. a w sytuacji pozostałych – stanowiły kontynuację programów z poprzedniego 2016 r. Środki wypłacane są z przeznaczeniem na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

Cudzoziemcy objęci są także wsparciem w formie pracy socjalnej, która polega na monitorowaniu postępów w procesie integracji oraz wsparciu w kontaktach cudzoziemców z instytucjami (szkoły do których uczęszczają dzieci, szkoły językowe, Powiatowy Urząd Pracy i organizacjami). Pracownik socjalny pomaga w rozwiązywaniu codziennych problemów cudzoziemców, wyjaśnia formalności administracyjne, towarzyszy podczas wizyt w instytucji, proponuje kontakt z organizacjami, mogącymi wesprzeć cudzoziemca.

10.2. Pomoc cudzoziemcom Ofiarom Handlu Ludźmi

W 2017 roku zrealizowano pomoc w formie dotacji na udzielenie pomocy finansowej z rezerwy celowej budżetu państwa na realizację zadania zleconego realizowanego przez gminę dla osoby będącej ofiarą handlu ludźmi.

Pomoc objęła świadczenie jednorazowe przyznane na miesiąc listopad 2017 roku w wysokości 500 zł.

11. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni

W 2017 r. na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono postępowania administracyjne i wydano 2 759 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wydatki związane z wydawaniem decyzji w roku 2017 r. wyniosły 105 000,00 zł – w ramach dotacji z budżetu państwa na ten cel.

12. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r. kontynuował realizację zadania polegającego na prowadzeniu postępowań w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Łodzi.

Prawo do pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługuje zamieszkałym na terenie Miasta Łodzi:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 24 roku życia;
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizację odpowiednio - obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny.

Wydatki na realizację zadania w 2017 r. wyniosły 3 734 236,46 zł, pozytywnie rozpatrzono zgłoszone wnioski w przypadku 5 638 uczniów i słuchaczy.

13. Praca socjalna

Praca socjalna miała na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W pracy socjalnej wykorzystywane były właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona była osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna prowadzona była:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Ogółem w 2017 roku pracą socjalną objętych było 21 730 rodzin (liczba osób w tych rodzinach – 34 437 osób), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 2 390 rodzin (3 144 osób w tych rodzinach). Praca socjalna prowadzona była również w oparciu o kontrakt socjalny – w 2017 r. realizowano 620 kontraktów (liczba osób objęta kontraktami socjalnymi - 695) oraz projekt socjalny, w którym brało udział 95 osób.

13.1. Praca socjalna na rzecz społeczności lokalnej

13.1.1. Działania podejmowane w ramach Centrum Aktywności Lokalnej

Na terenie I Wydziału Pracy Środowiskowej prowadzone były następujące działania w ramach Centrum Aktywności Lokalnej:

- działania mające na celu integrację osób niepełnosprawnych, pobudzenie aktywności społecznej, wsparcie w formie poradnictwa, organizowanie czasu wolnego,
- koordynowanie działań grup funkcjonujących w ramach Klubu Osiedlowego „Tatarak”: Grupy Wsparcia Rodziców Wychowujących Niepełnosprawne Dzieci, Koła Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Tatarak”, Grupy Miłośników Haftu, Koronki i Makramy - Klub „Igiełka” oraz Grupy Anonimowych Alkoholików „Tatarakowa”,
- zorganizowano imprezy okolicznościowe: m.in. uroczyste spotkanie wielkanocne i wigilijne, wyjazd integracyjny do Muzeum Interaktywnego w Bełchatowie.

13.1.2. Zorganizowanie festynu „Żegnaj szkoło na wesoło”

W 2017 r. w ogrodzie przy Punkcie Pracy Socjalnej ul. Sprinterów 11 odbył się piknik zorganizowany przez pracowników socjalnych I Wydziału Pracy Środowiskowej MOPS w Łodzi, przy współpracy z funkcjonariuszami policji III Komisariatu Policji w Łodzi. Impreza skierowana była do dzieci oraz ich opiekunów - mieszkańców Osiedla Retkinia. Celem głównym projektu była poprawa funkcjonowania i jakości życia społeczności lokalnej, integracja społeczna, zwiększenie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych oraz wzrost aktywności zawodowej poprzez upowszechnianie dostępu do informacji w zakresie profilaktyki, bezpieczeństwa, poradnictwa, jak również ofert szkoleń i staży zawodowych.

Podczas imprezy plenerowej, dzięki licznym sponsorom, przygotowano dla uczestników poczęstunek oraz napoje. Zabawy i konkurencje dla dzieci prowadził animator w stroju smerfa, który rozdawał też nagrody. Dla dzieci przygotowany był również kącik kreatywny, gdzie mogły one stworzyć prace plastyczne, proponowano również dzieciom malowanie twarzy. Na przybyłych czekał pokaz sztuk walki, zabawa z instruktorem fitness oraz występ cheerleaderek z Poleskiego Ośrodka Kultury Filia Karolew. Podczas pikniku była możliwość zrobienia zdjęcia z rekwizytami w samochodach policyjnych, straży miejskiej, straży granicznej, czy straży pożarnej. Dużym zainteresowaniem, zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych, cieszyła się nauka pierwszej pomocy oraz reanimacji psa zorganizowane przez Ochotniczą Straż Pożarną Łódź Retkinia. Podczas imprezy Fundacja UWOLNIENIE oraz Ochotniczy Hufiec Pracy udostępniały ciekawe oferty szkoleń oraz staży zawodowych. Piknik odebrany został przez uczestników bardzo pozytywnie.

13.1.3. Zorganizowanie Gry Miejskiej

W 2017 r., przy współudziale Bałuckiego Ośrodka „Rondo” oraz wielu instytucji współpracujących w ramach Koalicji na Rzecz Bałut, odbyła się na terenie I Wydziału Pracy Środowiskowej Gra Miejska. Zabawa miała charakter otwarty, a jej celem było zapoznanie mieszkańców i uczestników z historią i topografią Bałut.

Impreza miała swój początek na Starym Rynku, gdzie poszczególne grupy osób i indywidualni uczestnicy, po rozdaniu map z punktami kontrolnymi, udali się w wyznaczone miejsca. Impreza zakończyła się wspólną zabawą na Starym Rynku (przygotowano m.in. konkursy i prezenty dla uczestników).

13.1.4. Zorganizowanie Testu Wiedzy pt. „Nie Tylko o Zdrowiu”

W 2017 r., w ramach IV Łódzkich Senioraliów, Domy Dziennego Pobytu I, II i III Wydziału Pracy Środowiskowej MOPS w Łodzi wspólnie przygotowały Test Wiedzy pod hasłem „Nie Tylko o Zdrowiu”. Udział w teście poprzedziły prelekcje na temat bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia przeprowadzone przez Polski Czerwony Krzyż i Policję. Do udziału w teście wytypowano trzyosobowe zespoły seniorów, przedstawiciele Domów Dziennego Pobytu. Impreza odbyła się w auli Salezjańskiego Uniwersytetu III Wieku. Wszystkie zespoły otrzymały dyplomy oraz słodkie upominki, zwycięskim drużynom wręczono puchary.

13.1.3. Uczestnictwo w VI Edycji Festiwalu Wolontariatu Kontakt Łódź 2017

W dniach 23-29 lipca 2017 r. odbyła się VII edycja Festiwalu Wolontariatu Kontakt Łódź 2017. W ramach festiwalu wolontariusze z Polski i świata realizowali prace i projekty na rzecz mieszkańców miasta Łodzi.

W roku 2017 przedsięwzięcie obejmowało 7 stref tematycznych:

1. HELP w tym 8 projektów pomocowych: remonty w 4 lokalach mieszkalnych, oraz na terenie 4 Domów Pomocy Społecznej,
2. JUNIOR, w tym działania kreatywne dla dzieci,
3. SENIOR, w tym zajęcia komputerowe,
4. SPORT w tym treningi koszykówki i turniej streetballowy, freestyle pick-up games,
5. ART w tym działania artystyczne w przestrzeni, koncerty, warsztaty,
6. FAMILY w tym warsztaty dla małżeństw, zajęcia dla rodzin,
- 7.4 CULTURES, w tym promocja Łodzi jako miasta 4 kultur.

Łączny koszt środków przeznaczonych na zakup materiałów do wytypowanych lokali mieszkalnych wyniósł 2400,00 zł. W zakresie prac remontowych wolontariusze podejmowali się malowania ścian, sufitów, drzwi okien czy wymiany wykładziny podłogowej.

W wytypowanych placówkach zakres prac obejmował: malowanie pomieszczeń, korytarzy, ogrodzenia oraz drobnych prac ogrodniczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi od wielu lat uczestniczy w akcji jako koordynator strefy HELP. Pomocą objęte zostają osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, w tym osoby starsze, niepełnosprawne czy samotnie wychowujące dzieci.

Obecność wolontariuszy spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem zarówno ze strony lokatorów remontowanych mieszkań, jak również mieszkańców placówek. Pomimo bariery językowej wolontariusze okazali się osobami komunikatywnymi, szybko odnajdującymi się w otoczeniu - bardzo

łatwo i chętnie integrowali się z pensjonariuszami. Zmiana kolorystyki otoczenia wpłynęła pozytywnie nie tylko na wygląd i estetykę lokali mieszkalnych i placówek, ale również na samopoczucie przebywających tam osób.

CZEŚĆ II

Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Zadania z zakresu wspierania rodziny zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania skierowane były do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinom zapewniano wsparcie polegające w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny było prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny było prowadzone za jej zgodą.

1.1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Rodzina, w stosunku do której stwierdzono trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w pierwszej kolejności była kierowana do zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi specjalistów (psychologa/pedagoga), do których zadań należało dokonanie diagnozy problemów występujących w rodzinie i ewentualne skierowanie do dalszych form wsparcia.

W 2017 r. w Ośrodku było zatrudnionych 7 specjalistów (6 etatów), po dwa etaty w każdym Wydziale Pracy Środowiskowej. Specjaliści objęli oddziaływaniem 275 rodzin, przeprowadzili 751 konsultacji z rodzinami oraz odbyli 267 wizyt w miejscu zamieszkania rodziny. Ponadto przeprowadzili 207 konsultacji w sprawie rodzin z innymi instytucjami: szkołami, przedszkolami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, sądem, poradniami leczenia uzależnień, poradniami zdrowia psychicznego.

Do zadań specjalistów należało m. in.: rozwijanie umiejętności psychospołecznych, udzielanie pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, prowadzenie indywidualnych spotkań o charakterze profilaktycznym, diagnozowanie sytuacji wychowawczych, minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych.

Wydatki związane z zatrudnieniem specjalistów zostały ujęte łącznie z wydatkami poniesionymi na zatrudnienie asystentów rodzin.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogły również skorzystać z pomocy oferowanej przez jednostki specjalistycznego poradnictwa prowadzone przez 3 organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta.

Jednostki udzielały porad specjalistycznych osobom i rodzinom, które miały trudności lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód, w tym w szczególności:

- porad prawnych realizowanych przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów,
- porad psychologicznych realizowanych przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii,
- porad rodzinnych obejmujących problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Zadanie to było realizowane na rzecz wszystkich mieszkańców Miasta, w tym rodzin z problemami opiekuńczymi. Łącznie ze specjalistycznego poradnictwa skorzystało 1 225 osób. W 2017 r. na realizację zadania wydatkowana została kwota w wysokości 140 070,00 zł.

1.2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Celem pracy asystentów rodziny było udzielanie rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, w nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększeniu kompetencji rodzicielskich. O przydzieleniu rodzinie asystenta rodziny wnioskował pracownik socjalny, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny. Asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Podstawowe zadania realizowane przez asystenta obejmowały:

- 1) opracowanie i realizację planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi dysponował 17 etatami asystentów rodziny. Narastająco w ciągu okresu sprawozdawczego w Ośrodku pracowało 20 asystentów. W 2017 r. pracownicy socjalni skierowali 355 rodzin do objęcia wsparciem asystenta rodziny. Łącznie z rodzinami, które skierowano w 2016 r. a realizowane plany pomocy były kontynuowane w 2017 r., ze wsparcia asystentów skorzystało 389 rodzin.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny oraz specjalistów wyniosły 946 926,94 zł, w tym dotacja przyznana przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017 „Asystent rodziny” – 102 870,03 zł.

1.3. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Placówki wsparcia dziennego stanowiły jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W 2017 r. placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
- 2) opiekuńczo-specjalistycznej, do której zadań należała w szczególności opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych oraz logopedycznych;
- 3) pracy podwórkowej realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Zadaniem pracowników placówek wsparcia dziennego było pomaganie rodzicom w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym celu podejmowali współpracę ze szkołami, kuratorami sądowymi, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Wychowankowie placówek objęci byli pomocą w zakresie dożywiania, a także doposażenia w artykuły szkolne. Zapewniono im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich zainteresowań.

Dzięki podejmowanym przez pracowników działaniom wychowankowie placówek wsparcia dziennego mieli szansę na zrównoważony rozwój oraz wyrównanie szans edukacyjnych.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2017 r. podmioty niepubliczne prowadziły 28 placówek, dysponujących 915 miejscami. W skali całego okresu sprawozdawczego do placówek wsparcia dziennego uczęszczało narastająco 1 465 dzieci i młodzieży.

Środki finansowe przeznaczone na prowadzenie placówek wsparcia dziennego w 2017 r. wyniosły łącznie 1 831 904,00 zł.

1.4. Programy wspierające z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

W 2017 r. zadanie, na zlecenie Miasta Łodzi, realizowała Fundacja Wsparcia Psychospołecznego z siedzibą w Łodzi przy ul. Bydgoskiej 15/8. Głównym celem była realizacja

programów wspierających w formie warsztatów korekcyjno-edukacyjnych, w szczególności dla rodziców przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Uczestniczący w warsztatach rodzice nabyli umiejętności z zakresu opieki i wychowania.

W ramach zadania została poruszona tematyka z zakresu:

- podstaw rozwoju dzieci, zwiększenia świadomości na potrzeby dziecka,
- poprawienia komunikacji i relacji pomiędzy rodzicami i dziećmi,
- poprawy więzi rodzinnych,
- sposobu wyrażania emocji,
- wpływu grupy rówieśniczej na dzieci
- nabycia umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych.

W warsztatach wzięło udział 19 osób. Środki finansowe przekazane na realizację zadania wynosiły 5 075,00 zł.

2. Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej

2.1. Powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej

„Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2015-2017” został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi Nr XXII/533/15 z dnia 30 grudnia 2015 r.

Podstawową zasadą przyjętą w Programie jest zasada dobra dziecka i poszanowania jego podmiotowości, w tym prawo do ustanowienia dlań pieczy zastępczej w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną.

Zakładanym efektem Programu jest m.in. ograniczenie umieszczania dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej na rzecz form rodzinnych oraz przygotowanie młodych ludzi wzrastających w opiece zastępczej do realiów dorosłego życia, samodzielności i odpowiedzialności za własny los.

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w partnerstwie z jednostkami i komórkami Urzędu Miasta Łodzi oraz organizacjami pozarządowymi.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań ujętych w ww. Programie zawiera sprawozdanie z realizacji Uchwały Nr XXII/533/15 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2015 – 2017” za rok 2017.

2.2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki przez rodziców, powiat zobowiązany jest zapewnić dziecku opiekę w pieczy zastępczej.

Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców od alkoholu.

TABELA Nr 13

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2017 r. ze względu na przyczynę

Przyczyna	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej	Łącznie
Uzależnienia rodziców, w tym: uzależnienie rodziców od alkoholu	674 585	352 351	1026 936
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	266	95	361
Pólsieroctwo	80	2	82
Sieroctwo	52	0	52
Przemoc w rodzinie	39	26	65

Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	31	6	37
Długotrwała choroba co najmniej jednego z rodziców	52	9	61
Pobyty za granicą z powodu pracy zarobkowej co najmniej jednego z rodziców	23	3	26
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	1	1
Ubóstwo	0	2	2
Bezrobocie	0	0	0
Inne	122	21	143

Analizy dokonano na podstawie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w dniu 31 grudnia 2017 r.

2.2.1. Praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

Zgodnie z umową Nr RPLD.09.01.01-10-B025/15-00 z dnia 28 kwietnia 2016 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował do 31 grudnia 2017 r. projekt „Razem z Rodziną”. Był on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1 „Usługi społeczne i zdrowotne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020.

W projekcie wzięły udział 64 rodziny biologiczne, którym decyzją Sądu umieszczono dzieci w pieczy zastępczej, 77 rodzin zastępczych oraz 5 rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych, w których przebywa nie więcej niż 14 wychowanków.

Celem projektu było wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez umożliwienie im skorzystania z pomocy psychologa, logopedy, specjalisty ds. FAS i nadpobudliwości, wolontariuszy, grup wsparcia, wyjazdowych warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze. Jednocześnie z rodzinami biologicznymi, którym odebrano dzieci, prowadzona była praca pod kątem przywrócenia im zdolności do pełnienia ról rodzicielskich i stworzenia warunków do powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Działania realizowane w ramach projektu "Razem z Rodziną" przyczyniły się w 2017 r. do powrotu z rodzinnej pieczy zastępczej do rodziny biologicznej 16 dzieci.

Ponadto w ramach projektu wzmocniony został potencjał kadrowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi poprzez zatrudnienie dodatkowo 3 asystentów rodziny, 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, logopedy, psychologa, a także 2 osób prowadzących grupy wsparcia.

2.2.2. Zapewnienie dzieciom pieczy w formie rodzinnej

Rodzinnymi formami pieczy zastępczej są:

- rodziny zastępcze:
- spokrewnione,
- niezawodowe,
- zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- rodzinne domy dziecka.

W 2017 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 1098 rodzinnych form pieczy zastępczej.

Rodzinne formy pieczy zastępczej funkcjonujące w 2017 r. na terenie Łodzi (narastająco)

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	753	953
Rodziny zastępcze niezawodowe	271	321
Rodziny zastępcze zawodowe	23	55
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	17	25
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	20	84
Rodzinne domy dziecka	14	89
Razem	1098	1527

W 2017 r. funkcjonujące na terenie Łodzi rodzinne formy pieczy zastępczej objęły opieką łącznie 1527 dzieci, z czego 80 dzieci to mieszkańcy innych powiatów. W tym zakresie Miasto współpracowało z 38 powiatami, w tym z 10 powiatami zawarto 15 nowych porozumień. Dotyczyły one 14 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w Łodzi.

W zakresie zapewnienia łódzkim dzieciom opieki w formach rodzinnych, Miasto współpracowało w 2017 r. z 79 powiatami, w tym z 16 powiatami zawarto w ubiegłym roku 23 nowe porozumienia. Dotyczyły one 23 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie w 2017 r. 226 małoletnich mieszkańców Łodzi znalazło opiekę w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza terenem Miasta.

2.2.3. Dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej

W 2017 r. łódzkie rodzinne formy pieczy zastępczej opuściło 199 dzieci:

- 17 zostało przysposobionych, z czego 4 z rodzin zastępczych niezawodowych, 12 z rodzin zastępczych zawodowych, 1 z rodzinnego domu dziecka;
- 25 powróciło do domu rodzinnego, z czego: 8 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 3 z rodzin zastępczych niezawodowych, 12 z rodzin zastępczych zawodowych, 2 z rodzinnych domów dziecka;
- 26 zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej, z czego: 4 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 4 z rodzin zastępczych niezawodowych, 18 z rodzin zastępczych zawodowych;
- 12 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej: 3 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 9 z rodzin zastępczych zawodowych;
- 8 opuściło rodzinne formy pieczy zastępczej z innej przyczyny, m.in. z powodu zgonu rodzica zastępczego, powierzenia bieżącej pieczy nad dzieckiem osobie z nim spokrewnionej, umieszczenia małoletniego w placówce resocjalizacyjnej;
- 105 wychowanków usamodzielniało się.
- Dodatkowo 6 dzieci wraz z rodzicami zastępczymi wyjechało z Łodzi i zamieszkało na terenie innego powiatu.

2.2.4. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej

Instytucjonalną pieczę zastępczą, prowadzoną przez powiat lub na zlecenie powiatu stanowią placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- rodzinnego,
- specjalistyczno – terapeutycznego.

Na terenie Łodzi w 2017 r. funkcjonowało 29 placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym 8 prowadzonych na zlecenie Miasta przez podmioty niepubliczne, tj.:

- 5 placówek typu rodzinnego prowadzonych przez Fundację „Happy Kids”,
- 1 placówka typu socjalizacyjnego prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki Sióstr Salezjanek,
- 2 placówki typu specjalistyczno – terapeutycznego: 1 prowadzona przez Stowarzyszenie Ewangelizacyjno-Charytatywne "Mocni w Duchu" oraz 1 prowadzona przez Fundację "Dom w Łodzi".

TABELA Nr 15

Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych wg podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek		Liczba miejsc organizacyjnych (wg stanu na 31.12.2017 r.)	
	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
Socjalizacyjne	16	1	329	14
Socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	1	0	90	0
Interwencyjne	2	0	75	0
Rodzinne	2	5	16	35
Specjalistyczno - terapeutyczne	0	2	0	15
Razem	21	8	510	64

W okresie sprawozdawczym łódzkie placówki objęły opieką łącznie 938 dzieci, w tym 8 dzieci mieszkańców innych powiatów i 1 dziecko narodowości ormiańskiej. W tym zakresie Miasto współpracowało z 6 powiatami, w tym z 1 powiatem zawarto w ubiegłym roku 1 nowe porozumienie. Dotyczyło ono 1 dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu, umieszczonego w łódzkiej placówce w 2016 r.

W zakresie zapewnienia łódzkim dzieciom opieki w formach instytucjonalnych, Miasto współpracowało w 2017 r. z 28 powiatami i 2 województwami, w tym z 3 powiatami zawarto w ubiegłym roku 3 nowe porozumienia. Dotyczyły one 3 łódzkich dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów. Łącznie w 2017 r. w placówkach na terenie innych powiatów

umieszczono 6 dzieci (1 porozumienie na 3 dzieci zostało podpisane w 2018 r.). Łącznie w 2017 r. 72 małoletnich mieszkańców Łodzi znalazło opiekę w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej poza terenem Miasta.

Ponadto zawarto 13 porozumień z Województwem Łódzkim na umieszczenie 13 dzieci w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym „Tuli Luli” prowadzonym przez Fundację „Gajusz” na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego (łącznie w 2017 r. umieszczono tam 16 dzieci – 3 porozumienia zostały podpisane w 2018 r.).

TABELA Nr 16

Liczba dzieci w łódzkich placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Typ placówki	Liczba dzieci przyjętych w 2017 r.		Liczba dzieci objętych opieką w 2017 r.	
	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
Socjalizacyjne	73	6	392	20
Socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	136	0	240	0
Interwencyjne	148	0	218	0
Rodzinne	1	8	18	35
Specjalistyczno - terapeutyczne	0	0	0	15
Razem	358	14	868	70

2.2.5. Dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2017 r. łódzkie placówki opiekuńczo – wychowawcze opuściło łącznie 363 dzieci, z czego:

- 103 wychowanków powróciło do rodziny naturalnej,
- 44 wychowanków zostało przysposobionych,
- 60 wychowanków zostało umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej, z czego: 58 w rodzinach zastępczych, a 2 w rodzinnych domach dziecka (są to rodzinne formy pieczy zastępczej funkcjonujące zarówno w Łodzi, jak i na terenie innego powiatu).

Ponadto w 2017 r.:

- 81 wychowanków zostało przeniesionych do innej placówki,
- 4 wychowanków zostało powierzonych pod bieżącą pieczę rodziny,
- 1 wychowanek opuścił placówkę opiekuńczo – wychowawczą wraz ze swoją usamodzielnianą mamą,
- 1 wychowanka opuściła placówkę opiekuńczo – wychowawczą wskutek zawarcia związku małżeńskiego za zgodą sądu,
- 3 wychowanków zostało umieszczonych w młodzieżowym ośrodku socjoterapii,
- 7 wychowanków zostało umieszczonych w młodzieżowym ośrodku wychowawczym,

- 2 wychowanków zostało umieszczonych w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym „Tuli Luli”,
- 57 wychowanków usamodzielniało się.

TABELA Nr 17

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie powrotu dzieci do rodziny naturalnej, adopcyjnej lub umieszczenia dzieci w rodzinnych formach opieki (wg typu placówki)

Typ placówki	Powrót do rodziny naturalnej	Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenie w rodzinie adopcyjnej	Umieszczenie w innej placówce
Socjalizacyjne	20	8	4	4
Socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	39	37	39	10
Interwencyjne	44	15	0	67
Rodzinne	0	0	0	0
Specjalistyczno - terapeutyczne	0	0	1	0
Razem	103	60	44	81

2.2.6. Współpraca placówek z wolontariuszami

Przy zapewnieniu opieki lub wychowania nad dzieckiem przebywającym w placówce oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań, placówki mogły korzystać z pomocy wolontariuszy.

W 2017 r. w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 19 osób w ramach wolontariatu stale współpracowało z placówkami, a 38 okresowo. W niepublicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych współpracowały na stałe 32 osoby, a 22 okresowo.

2.3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form pieczy zastępczej

W roku sprawozdawczym utworzono 106 nowych rodzin zastępczych dla 131 dzieci.

TABELA Nr 18

Nowe rodzinne formy pieczy zastępczej utworzone w 2017 r.

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	76	97
Rodziny zastępcze niezawodowe	27	31
Rodziny zastępcze zawodowe	1	0

Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	1	1
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	2
Razem	106	131

TABELA Nr 18A

Nowe rodzinne formy pieczy zastępczej powstałe w 2017 r. w wyniku przekształcenia z rodzin zastępczych niezawodowych i rodzin zastępczych zawodowych

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze zawodowe	3	5
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	2	3
Rodzinne Domy Dziecka	2	9
Razem	7	17

2.3.1. Działania na rzecz promowania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego

Umieszczanie dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest koncepcją, która od wielu lat wyznacza w Łodzi kierunek działań w zakresie zapewnienia małoletnim, pozbawionym wsparcia rodziców biologicznych, zastępczych form opieki i wychowania. Mając powyższe na względzie, prowadzona jest corocznie promocja rodzicielstwa zastępczego.

W 2017 r., dzięki powiększeniu kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi o specjalistów z zakresu reklamy, nastąpiła intensyfikacja działań mających na celu propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Największy nacisk w promocji rodzinnych form pieczy zastępczej został położony na osobistych kontaktach pracowników Ośrodka z mieszkańcami Miasta Łodzi. W ramach kampanii pn. „Rodzina jest dla dzieci” przeprowadzono spotkania z następującymi grupami społecznymi:

- pracownikami poradni psychologiczno – pedagogicznych,
- nauczycielami z 40 placówek oświatowych,
- rodzicami dzieci, które uczestniczą w zajęciach Ośrodka Kultury Górna,
- przedstawicielami kościołów protestanckich.

W trakcie rozmowy informowano uczestników o sytuacji dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, a także możliwości stworzenia dla nich rodziny zastępczej. Ponadto przekazano ulotki zawierające podstawowe informacje o rodzinnej pieczy zastępczej. Trafiły one również do łódzkiego oddziału Caritas, który dystrybuował je wśród swoich pracowników i wolontariuszy, a także do Centrum Służby Rodzinie i za jego pośrednictwem do łódzkich parafii. W ramach niniejszej kampanii wydrukowano łącznie 32.000 ulotek. Częścią kampanii była konferencja prasowa zorganizowana w dniu 24 listopada 2017 r. przez Urząd Miasta Łodzi. Ponadto wyprodukowano nowy spot reklamowy, który będzie wykorzystywany w celach promocyjnych w 2018 r.

W 2017 r. w celu promowania pieczy zastępczej, a także rozwijania kreatywności, uzdolnień plastycznych oraz wrażliwości artystycznej dzieci i młodzieży, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zorganizował dwa konkursy plastyczne dla dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dotyczyły one opracowania graficznego:

- nowej strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w części dotyczącej rodzicielstwa zastępczego,
- logo „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2018 – 2020”.

W omawianym okresie zainicjowano również kampanię promocyjną pn. „Obierz kurs na rodzinę zastępczą”. W jej ramach firma „Grafservice” dopracowała graficznie wybrane w konkursie plastycznym logo i zamieściła na gadżetach reklamowych m.in. torbach, parasolach, kubkach, notesach. Były one sukcesywnie przekazywane m.in. zawodowym rodzinnym formom pieczy zastępczej, pracownikom Ośrodka współpracującym z rodzinami zastępczymi, przedstawicielom placówek oświatowych oraz dzieciom z rodzin zastępczych, które uczestniczyły w spotkaniach wyjazdowych w ramach projektu „Razem z Rodziną”.

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi nawiązał współpracę z placówkami oświatowymi w ramach akcji charytatywnej pn. „Aniołkowe Granie”. Głównym celem niniejszej inicjatywy było rozpowszechnianie wśród łodzian idei rodzicielstwa zastępczego. Projekt miał również wymiar edukacyjny, zaszczepiał w najmłodszych chęć pomagania innym, uczuła na krzywdę. W akcję zaangażowały się placówki szkolne i przedszkolne z terenu Łodzi, tj. Przedszkole Miejskie nr 90, Przedszkole Miejskie nr 86, Przedszkole Miejskie nr 154, Szkoła Podstawowa nr 137, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka – Jeziorańskiego. Dzięki wsparciu rodziców i sponsorów zorganizowano paczki dla wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi rodzin zastępczych. Ponadto pracownicy placówek przygotowali ulotki oraz plakaty propagujące ideę rodzicielstwa zastępczego, które dystrybuowane były w szkołach i przedszkolach. Podsumowaniem akcji był uroczysty Koncert Finałowy z udziałem przedstawicieli władz Miasta Łodzi, dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi oraz rodziców występujących dzieci.

W dniu 22 marca 2017 r. uruchomiony został na serwisie społecznościowym Instagram profil „piecza.lodz”. Jego celem jest m.in. promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej i propagowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego oraz rozpowszechnianie informacji przydatnych do prowadzenia rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

W okresie bożonarodzeniowym wykupiono w celu promowania rodzicielstwa zastępczego powierzchnię reklamową w dodatku telewizyjnym do Expressu Ilustrowanego „TV Pilot”.

W 2017 r. kontynuowano także rozpoczęte w poprzednich latach inicjatywy. W ramach kampanii promocyjnej pn. „Rodzice zastępczy – zawód stworzony do miłości” przekazano do rozpowszechnienia 120 plakatów i 1500 ulotek łódzkim wyższym uczelniom, miejskim przychodniom, Policji oraz kuratorom sądowym.

Wyprodukowany w 2014 r., na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, spot reklamowy, którego celem było kształtowanie pozytywnego wizerunku rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej bądź prowadzeniem rodzinnego domu dziecka, w 2017 r. został wykorzystany w następujący sposób:

- zamieszczony w serwisie internetowym YouTube miał w roku sprawozdawczym - 1002 odsłon, a łącznie od momentu jego umieszczenia w sieci, tj. od dnia 25 marca 2015 r. - 1123 odsłony;
- emitowany bezpłatnie przez cały 2017 r. na 378 monitorach LCD zainstalowanych w 82 autobusach i 72 wagonach tramwajowych. Było to możliwe dzięki kontynuowaniu współpracy z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym – Łódź Spółka z o.o.

Uruchomiona w 2016 r. na portalu społecznościowym Facebook strona pn. „Piecza Zastępcza w Łodzi” została polubiona (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.) przez 283 osoby, co oznacza wzrost o 35 % ilości jej użytkowników. Celem strony jest promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej, pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz integracja środowiska zastępczego. Na stronie zamieszczane są wszelkie informacje związane z działalnością Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w zakresie promocji rodzicielstwa zastępczego, organizowanych konkursów, szkoleń, a także relacje z konferencji, spotkań i imprez. Ponadto można na niej znaleźć artykuły z zakresu psychologii, pedagogiki, seksuologii i żywienia, a także zawiadomienia o możliwości pozyskiwania dodatkowych środków finansowych w ramach programów uruchamianych przez podmioty niepubliczne. Pokazywane są również inicjatywy Miasta Łodzi adresowane do dzieci i rodzin, wskazujące miejsca przyjazne najmłodszym oraz podpowiedzi dotyczące sposobów spędzania czasu wolnego z podopiecznymi.

Mając na względzie zwiększenie liczby rodzinnych form pieczy zastępczej, Miasto Łódź oferowało rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka przywileje, do których należy zaliczyć:

- zwolnienie z ponoszenia opłaty za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Łódź za dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka (uchwała Nr XL/1055/17 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 11 stycznia 2017 r. w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Łódź) - w 2017 r. z powyższego uprawnienia skorzystało 95 dzieci;
- prawo do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej dla dzieci uczących się i wychowujących w rodzinach zastępczych, posiadających czworo i więcej dzieci oraz w zawodowych rodzinach zastępczych (uchwała Nr XLII/1108/17 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie ustalenia opłaty za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi) – w 2017 r. uprzywilejowanych w tym zakresie było 74 dzieci.

Przedstawiciele rodzinnych form pieczy zastępczej mogli również korzystać z systemu ulg, zwolnień i preferencji przewidzianych w ramach „Łódzkiej Karty Dużej Rodziny”, przyjętej Uchwałą Nr LXIV/1356/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 12 czerwca 2013 r. Powyższy Program oferował w 2017 r. łódzkim rodzinom posiadającym troje lub więcej dzieci, w tym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, m.in. preferencyjne przyjmowanie małoletnich do żłobków miejskich, zniżki na kursy językowe oraz zajęcia terapeutyczne i profilaktyczne, rabaty w sklepach, firmach taksówkarskich, księgarniach, kawiarniach, restauracjach, zakładach optycznych, gabinetach stomatologicznych, przychodniach medycznych, salonach fryzjerskich i kosmetycznych, klubach sportowych, centrach zabaw, ośrodkach wypoczynkowych, a także bilety w obniżonych cenach do teatrów, kin, muzeów, na pływalnie, lodowiska, do ogrodu zoologicznego, botanicznego i Palmiarni.

2.3.2. Działania na rzecz wspierania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego

Funkcjonujące na terenie Łodzi rodzinne formy pieczy zastępczej objęte były wsparciem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem Nr 1574/VI/11 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 8 grudnia 2011 r. organizatorem wyznaczony został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi.

Bezpośrednie zadania na rzecz środowiska rodzinnej pieczy zastępczej realizowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni.

W strukturach organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., zatrudnionych było 34 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 3 w ramach projektu „Razem z Rodziną” oraz 14 pracowników socjalnych. Do ich zadań należało m.in.: udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, a także oferowanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, którą świadczyli zatrudnieni specjaliści, tj. 2 pedagogów i 7 psychologów.

Rodzinne formy pieczy zastępczej są obejmowane również wsparciem wolontariuszy. W 2017 r. z takiej pomocy skorzystało 88 dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w tym:

- 10 dzieci wspieranych było przez wolontariuszy, którzy podpisali porozumienie o współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łodzi,
- 23 dzieci objętych było pomocą wolontariuszy z Biura Wolontariatu „Caritas” Archidiecezji Łódzkiej,
- 2 dzieci wspieranych było przez wolontariuszy Fundacji „Ernst & Young”,
- 2 dzieciom pomagały osoby z Punktu Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej „Centerko”,
- 1 dziecko korzystało z pomocy przedstawiciela Fundacji „Słonie na balkonie”,
- 1 dziecko objęte było wolontariatem przez Fundację Rodzinnej Opieki Zastępczej „Ja i mój dom”,
- 2 dzieci pomagali wolontariusze z Projektu „Razem z Rodziną” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi,
- 6 dzieci skorzystało z pomocy wolontariuszy z Projektu „Rodzina w Centrum” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi,
- 2 dzieci zajmowali się wolontariusze z Fundacji „Wsparcia Psychospołecznego”,
- 2 dzieci wspomagana była przez wolontariuszy ze Stowarzyszenia „Monar”,
- 11 dzieci objętych było pomocą oferowaną przez studentów pedagogiki Uniwersytetu Łódzkiego,
- 1 dziecko skorzystało pomocy wolontariuszy z Fundacji „Jasia i Małgosi”,
- 2 dzieci objęta była wolontariatem przez Fundację „Gajusz”,
- 2 dzieci skorzystało z pomocy wolontariuszy ze Świetlicy Środowiskowej mieszczącej się w Łodzi, przy ul. Pomorskiej 161,
- 3 dzieci zajmowali się wolontariusze ze Świetlicy Środowiskowej „Anielisko”,
- 1 dziecko objęte było opieką Stowarzyszenia Rodziców i Opiekunów Dzieci z Zespołem Downa,
- 3 dzieci wspierana była przez wolontariuszy ze Świetlicy Środowiskowej mieszczącej się w Łodzi, przy ul. Solnej 15,
- 3 dzieci pomagali wolontariusze z Międzynarodowego Stowarzyszenia Pomocy „Słyszę Serce” w ramach Projektu „Wyciągamy dzieci z bramy”,
- 2 dzieci skorzystała z pomocy wolontariatu w ramach Projektu „Pokochaj Urwisa” prowadzonego przez Centrum Służby Rodzinie,
- 3 dzieci pomagali wolontariusze z Fundacji „EY” w ramach Projektu „Klucz do jutra”,
- 3 dzieci skorzystała z pomocy wolontariuszy ze Świetlicy Parafialnej,
- 3 dzieci wspierana była przez wolontariat Fundacji „Nasz Dom”.

W przypadku 78 wychowanków pomoc wolontaryjna nakierowana była na kwestie edukacyjne. W odniesieniu do 10 dzieci wolontariusze wspierali rodziców zastępczych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i organizacji czasu wolnego.

2.3.3. Dodatkowe działania podjęte i realizowane w 2017 r. przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Działania na rzecz współpracy ze środowiskiem lokalnym

1) Rozwijanie zdolności plastycznych dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej

- W siedzibie Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzona była przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej Grupa Artystyczna „Kids Art”. Jej celem było pogłębianie umiejętności plastycznych dzieci, nauka pracy w zespole, rozwijanie ich wyobraźni i kreatywności, a także zorganizowanie im efektywnego czasu wolnego. W ramach grupy organizowano dodatkowo konkursy plastyczne.

2) Zorganizowanie pomocy materialnej

- W ramach współpracy z firmą „Many Mornings” 24 dziewczynki i 18 chłopców – podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej, otrzymało plecaki szkolne wraz z wyposażeniem;
- „Bank Żywności” obdarował 110 dzieci ze wszystkich rodzinnych form pieczy zastępczej paczkami z produktami żywnościowymi;
- W efekcie akcji charytatywnej pt. „Aniołkowe Granie”, zainicjowanej przez łódzkie placówki oświatowe, 10 rodzin zastępczych wskazanych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej otrzymało paczki z produktami żywnościowymi, chemią i zabawkami;
- Fundacja Rodzinnej Opieki Zastępczej „Ja i Mój Dom” przekazała rodzinom zastępczym, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, 30 paczek żywnościowych z artykułami pierwszej potrzeby. Nastąpiło to na spotkaniu noworocznym zorganizowanym w siedzibie Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

3) Działania mające na celu integrację środowiska zastępczego

- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi zaprosiło 30 przedstawicieli rodzinnych form pieczy zastępczej na odbywający się w dniu 27 maja 2017 r. „Zjazd Rodzin Zastępczych i Wielodzietnych” w Załęczu Wielkim;
- W dniu 2 czerwca 2017 r. Fundacja Rodzinnej Opieki Zastępczej „Ja i Mój Dom” zorganizowała imprezę piknikową w Lesie Łągiwnickim z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Uczestniczyło w niej 30 rodzinnych form pieczy zastępczej;
- Fundacja Rodzinnej Opieki Zastępczej „Ja i Mój Dom” przygotowała zabawę gwiazdkową dla 21 rodzin zastępczych w patio Akademii Humanistyczno – Ekonomicznej;
- Na łódzkim lotnisku przeprowadzono imprezę mikołajkową pt. „Aiport Lądowanie Św. Mikołaja” dla 15 dzieci wraz z rodzicami zastępczymi.

2.4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin pomocowych

W przypadku okresowego braku możliwości sprawowania opieki przez rodzinę zastępczą albo prowadzących rodzinny dom dziecka, w szczególności z powodu:

- problemów zdrowotnych,

- nieprzewidzianych zdarzeń losowych,
- zaplanowanego wypoczynku,
- piecza zastępcza nad dzieckiem mogła być powierzona rodzinie pomocowej.

Rodziną pomocową mogła być funkcjonująca rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka bądź osoby w tym zakresie przeszkolone, a podstawą umieszczenia dziecka była umowa zawarta pomiędzy starostą a rodziną.

W 2017 r. zawartych zostało 12 umów stanowiących podstawę umieszczenia dzieci w rodzinie pomocowej. Czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie może przekroczyć 2 miesięcy.

W 2017 roku powodem umieszczenia dzieci w rodzinach pomocowych było: korzystanie przez zawodowe rodzinne formy pieczy zastępczej z przysługującego im prawa do czasowego niesprawowania opieki w związku z wypoczynkiem, czasowe niesprawowanie opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą spokrewnioną w związku z pobytem w szpitalu oraz nieprzewidziane trudności występujące w rodzinie zastępczej niezawodowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymiar wypoczynku nie może przekraczać 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. W okresie sprawozdawczym z prawa do wypoczynku skorzystały 4 rodziny zastępcze zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego (w tym jedna dwukrotnie) 1 rodzina zastępcza zawodowa oraz 3 osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.

W 2017 r. pod opieką rodzin pomocowych, z którymi podpisano umowy zarówno w 2017 r., jak i w 2016 r., umieszczonych było łącznie 26 dzieci.

2.5. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Osobie pełnoletniej, opuszczającej rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo – wychowawczą udzielana była pomoc w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków lokalowych,
- zatrudnienia.

Ponadto zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

W 2017 r. pieczę zastępczą z tytułu usamodzielnienia opuściło 162 wychowanków, z czego:

- 105 wychowanków opuściło formy rodzinne,
- 57 wychowanków opuściło formy instytucjonalne.

2.5.1. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych

Jedną z form pomocy pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą, poza możliwością uzyskania lokalu z zasobu lokalowego Miasta, było umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione ma na celu przygotowanie osób oczekujących na przydział własnego lokalu do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

W 2017 r. w Łodzi funkcjonowało 5 mieszkań chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą dysponujących łącznie 31 miejscami: 3 mieszkania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi i 2 mieszkania prowadzone na zlecenie Miasta przez podmiot niepubliczny.

Łącznie w mieszkaniach chronionych w 2017 roku przebywało 30 pełnoletnich byłych wychowanków pieczy zastępczej, w tym 13 wychowanków, którzy opuścili pieczę zastępczą w roku sprawozdawczym. Koszt prowadzenia mieszkań wyniósł 105.196,77 zł.

2.5.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia

Wobec dorastającej młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej, prowadzone były w ubiegłym roku działania uwzględniające tzw. kształcenie przedzawodowe. Wybór ścieżki kariery jest istotną decyzją w życiu każdego człowieka. Od trafnego dopasowania zdolności, zainteresowań, cech psychicznych oraz możliwości fizycznych młodej osoby do wykonywanej pracy zależy powodzenie w życiu zawodowym i prywatnym.

W związku z powyższym w dniach 4, 12 i 19 grudnia 2017 r., w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi oraz Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej Ochotniczych Hufców Pracy w Łodzi, zorganizowane zostały dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej warsztaty, które obejmowały zagadnienia z zakresu preorientacji zawodowej oraz nabywania kompetencji społecznych. W zajęciach wzięło udział 15 wychowanków pieczy zastępczej.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi rozpoczął realizację projektu „Aktywny Krok”. Jest on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany w partnerstwie z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Łodzi. Celem Projektu jest aktywizacja społeczno – zawodowa oraz przywrócenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stosowane są przy tym instrumenty aktywizacji społecznej i zawodowej. W 2017 r. w projekcie uczestniczyło 7 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 42 podopiecznych rodzinnych form pieczy zastępczej.

Mając na względzie właściwe przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, również placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały programy, dzięki którym dzieci zdobywały wiedzę o kształtowaniu swojej ścieżki edukacyjną, samodzielnym wykonywaniu podstawowych czynności niezbędnych do prowadzenia gospodarstwa domowego takich jak: gotowanie, planowanie i gospodarowanie budżetem domowym oraz czasem wolnym. W 2017 r. placówki opracowały i zrealizowały 23 takie programy.

Umożliwiły także wychowankom udział w programach zorganizowanych przez zewnętrzne podmioty np.:

- Fundacja „Samodzielni Robinsonowie” i Fundacja „Robinsona Crusoe” przygotowały program pt. „Wehikuł usamodzielnienia”, który miał na celu pomoc starszym dzieciom w usamodzielnieniu poprzez zdobywanie praktycznej wiedzy i umiejętności oraz kształtowanie postaw potrzebnych w samodzielnym życiu. Zapewniał zajęcia edukacyjne oraz z zakresu komunikacji interpersonalnej, budowania zespołu, doradztwa zawodowego, a także imprezy integracyjne.
- Fundacja PZU zorganizowała program pt. „Wiosenne remontowanie”. W jego ramach dzieci nabyły umiejętności dotyczące planowania i robienia zakupów, gospodarowania środkami finansowymi, wykonywania remontów, dbania o swoje otoczenie.
- Fundacja Benefit System poprowadziła program pt. „Wejdz śmieiej w dorosłość”, którego celem było zdobycie przez uczestników umiejętności zawodowych oraz odbycie kursów pomagających im kontynuować naukę.
- Rotary Club Reymont przygotował program pt. „Junior Club Project”, który miał na celu rozwój osobowości, nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym, wspomaganie orientacji zawodowej, pomoc w znalezieniu pierwszej pracy.

2.6. Organizowanie szkoleń

2.6.1. Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

W 2017 r., gotowość do podjęcia się opieki nad dziećmi zadeklarowało 206 osób, z czego:

- 86 osób zgłosiło się bezpośrednio do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi do Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Z powyższej grupy 44 kandydatów zostało pozytywnie zweryfikowanych i skierowanych na szkolenia, z czego 14 osób ukończyło szkolenie w 2017 r., a pozostałych 30 kandydatów ukończy je w 2018 r.
- 120 osób, to osoby oceniane przez koordynatorów na podstawie zlecenia sądu opiekuńczego (w tym: 98 osób to kandydaci na rodziny zastępcze spokrewnione i 22 osoby to kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe). Z grupy tej 30 osób zostało pozytywnie zweryfikowanych i skierowanych na szkolenie, w tym: 7 kandydatów ukończyło szkolenie w 2017 r. (6 osób na rodzinę zastępczą niezawodową i 1 osoba na rodzinę zastępczą spokrewnioną na wniosek sądu), 2 osoby zrezygnowały ze szkolenia, 2 osoby zamieszkały na terenie innego powiatu, 2 osoby wstrzymały decyzję o podjęciu szkolenia do czasu rozstrzygnięcia sytuacji prawnej dziecka, a 17 osób ukończyło szkolenie w 2018 r.

Należy zauważyć, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami, kandydaci na rodzinę zastępczą spokrewnioną nie muszą legitymować się świadectwem ukończenia szkolenia.

Łącznie w ubiegłym roku pozytywnie zweryfikowano 74 osoby obowiązane do odbycia szkolenia.

W 2017 r. zorganizowano dwa szkolenia podstawowe dla 27 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. Szkolenie podstawowe zostało ukończone przez 16 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową, 4 kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową, 6 kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz 1 kandydata na rodzinę zastępczą spokrewnioną.

Ponadto przeprowadzono dwa szkolenia uzupełniające dla 12 kandydatów (w tym 10 osób, które brały udział w szkoleniu podstawowym w 2017 r i 2 osób kończących szkolenie w ubiegłych latach). Szkolenie uzupełniające zostało ukończone przez 6 kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, 3 kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową oraz 3 kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną.

W 2017 r. szkolenia trenerskie w Fundacji „Pro Familia” z Krakowa ukończyło kolejnych 2 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, dzięki temu szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego mogą prowadzić dwa zespoły trenerskie.

Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego prowadzą również ośrodki adopcyjne, jako zadanie własne. W 2017 r. żaden kandydat zainteresowany stanowieniem jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej nie skorzystał z ofert ośrodków adopcyjnych.

2.6.2. Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

W 2017 r., w celu podniesienia kwalifikacji i umiejętności wychowawczych osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą, zorganizowane zostało specjalistyczne szkolenie pt. „Budowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości u dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej”.

Jego założeniem było poznanie przez rodziców zastępczych zagadnień dotyczących m.in.:

- budowania i wzmacniania u dziecka pozytywnego obrazu siebie,
- konstruktywnego uświadamiania podopiecznemu jego zalet i wad,
- odkrywania u dziecka nowych talentów i stwarzania okazji do osiągnięcia przez niego sukcesów,
- uwrażliwiania małoletniego na uczucia i sposób ich wyrażania.

Szkolenie zorganizowała i przeprowadziła na zlecenie Miasta Łodzi firma „Rajos Consulting” z siedzibą w Radymnie. Ukończone zostało przez 20 osób. Tematyka zajęć była zgodna z propozycjami tej grupy zawodowej.

2.6.3. Szkolenia dla osób współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej

W 2017 roku zorganizowane zostało specjalistyczne szkolenie pt. „Konflikt lojalnościowy u dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej” dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych oraz specjalistów (psychologów i pedagogów) współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej.

Jego celem było poznanie przez osoby współpracujące z rodzinnymi formami pieczy zastępczej zagadnień dotyczących m.in.:

- definiowania konfliktu lojalnościowego, jego przyczyn i objawów,
- metod manipulowania dzieckiem,
- skutków konfliktu lojalnościowego,
- wsparcia dziecka i rodziny zastępczej w przypadku pojawienia się konfliktu lojalnościowego,
- roli koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/pracownika socjalnego jako pośrednika pomiędzy rodziną zastępczą a biologiczną.

Szkolenie ukończyło 48 osób. Zostało przeprowadzone na zlecenie Miasta, przez Grupę OSB s.c. z siedzibą w Olsztynie, która wyłoniona została w drodze przetargu nieograniczonego. Tematyka zajęć była zgodna z propozycjami tej grupy zawodowej.

2.7. Prowadzenie rejestru danych dotyczącego rodzinnych form pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka wraz z liczbą umieszczonych dzieci.

W 2017 r. do rejestru zostały wpisane:

- 1 rodzina zakwalifikowana do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej,
- wszystkie funkcjonujące zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka.

Dane zostały opracowane w wersji papierowej i elektronicznej oraz zostały przesłane do właściwego sądu. Zawierały informacje o liczbie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

2.8. Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej

2.8.1. Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach rodzinnych

W 2017 r. wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy w rodzinnych formach pieczy zastępczej wyniosły łącznie **18.662.429,33 zł**, w tym:

- 2.695.252,24 zł – wydatki na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innego powiatu,
- 992.074,21 zł - wydatki na dziecko, mieszkańca innego powiatu, przebywającego w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie Łodzi,
- 13.268.287,09 zł - wydatki na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w rodzinach zastępczych na terenie Łodzi. W kwocie tej mieszczą się wydatki z tytułu świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, z tytułu wynagrodzeń przysługujących zawodowym rodzinom zastępczym oraz wynagrodzeń z tytułu umów zawartych z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich,
- 1.688.536,50 zł wydatki na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w rodzinnych domach dziecka na terenie Łodzi. W kwocie tej mieszczą się wydatki z tytułu świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnym domu dziecka, z tytułu wynagrodzeń przysługujących prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz wynagrodzeń z tytułu umów zawartych z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich,
- 18.279,29 zł wydatki związane z funkcjonowaniem rodzin pomocowych.

2.8.2. Wydatki dotyczące szkoleń

W 2017 r. na szkolenia podnoszące kwalifikacje i umiejętności wychowawcze osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą wydatkowana została kwota w wysokości **3.096,00 zł**.

Ponadto, na szkolenia doskonalące umiejętności osób współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **7.536,00 zł**.

2.8.3. Wydatki związane z promowaniem rodzinnej pieczy zastępczej

W 2017 r. na promocję rodzinnych form pieczy zastępczej wydatkowano kwotę w łącznej wysokości **64.652,23 zł**. Środki te zostały przeznaczone m.in. na wydruk ulotek i wyprodukowanie spotu reklamowego w ramach kampanii pn. „Rodzina jest dla dzieci”, zamieszczenie reklamy prasowej w dodatku telewizyjnym do „Expressu Ilustrowanego” - „TV Pilot”, dopracowanie graficzne logo „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2018 – 2020” i naniesienie go na wybrane gadżety reklamowe, zakup nagród i słodyczy w związku z ogłoszonymi konkursami dla dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2.8.4. Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych

Rocznie wydatki na bieżące funkcjonowanie placówek wyniosły **35.290.485,01 zł**, z czego:

- 33.319.977,01 zł na funkcjonowanie 21 placówek publicznych,
- 1.970.508,00 zł na funkcjonowanie 8 placówek niepublicznych.

Na pokrycie wydatków na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów, wydatkowano kwotę w wysokości **1.546.503,09 zł**.

Na opłacenie składek zdrowotnych za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano kwotę **261.284,40 zł**.

Na pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka pochodzącego z Łodzi w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym „Tuli Luli” wydatkowano kwotę w wysokości **892.471,63 zł**.

Na pokrycie wydatków na dziecko, mieszkańca innego powiatu, przebywającego w łódzkich placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano kwotę w wysokości **392.859,46 zł**.

Ponadto, w 2017 r. wydatkowano kwotę **2.570,00 zł** na dziecko narodowości ormiańskiej, przebywające w Pogotowiu Opiekuńczym nr 1 w Łodzi, przy ul. Krokusowej 15/17.

W 2017 r. na zakupy i roboty inwestycyjne przeprowadzone w łódzkich publicznych placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano łączną kwotę w wysokości **521.770,68 zł**.

W ramach tych środków placówki poczyniły następujące inwestycje:

- Dom Dziecka nr 3 – wykonanie termomodernizacji budynku, współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.
- Dom Dziecka nr 15 – wykonanie renowacji elewacji budynku w ramach zadania zgłoszonego przez Radę Osiedla Górniak z algorytmu;

2.8.5. Wydatki związane z przyznawaniem pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą realizowane na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W 2017 r. poniesione zostały wydatki w łącznej wysokości 2.797.123,80 zł w związku z przyznawaniem pomocy pieniężnej pełnoletnim osobom, które opuściły pieczę zastępczą.

TABELA Nr 19

Pomoc finansowa wypłacona pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w 2017 r.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający:	Pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
instytucjonalną pieczę zastępczą	1691	1.131.561,26	47	76.441,00
rodzinną pieczę zastępczą	2464	1.486.121,54	66	103.000,00

2.8.6. Wydatki związane z obsługą systemu pieczy zastępczej

Wydatki związane funkcjonowaniem Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej wyniosły w 2016 r. - **4.038.645,15 zł**. W kwocie tej mieszczą się wynagrodzenia dla zatrudnionych w Wydziale pracowników oraz środki finansowe przeznaczone na zakup materiałów biurowych, wyposażenia oraz opłaty poniesione z tytułu korzystania z mediów, podróże służbowe i szkolenia.

W 2017 r. Miasto Łódź, w ramach dotacji celowych pozyskanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu systemu pieczy zastępczej, wydatkowało kwotę **690.362,39 zł**.

CZĘŚĆ III

1. Działania na rzecz włączenia społecznego

1.1. Projekt „Świetlice.Lodz”

Zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-B040/15-00 z dnia 14 lipca 2016 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, w 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi rozpoczął realizację projektu partnerskiego „Świetlice.Lodz”.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1 „Usługi społeczne i zdrowotne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020.

Realizacja projektu rozpoczęła się 1 kwietnia 2016 r., a działania merytoryczne 1 maja 2016 r.

Celem projektu jest poprawa dostępu do realizowanych w regionie usług społecznych ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego już funkcjonujących, posiadających zezwolenie Prezydenta Miasta Łodzi na ich prowadzenie.

W ramach Projektu 14 placówek wsparcia dziennego, prowadzonych przez 9 Partnerów, rozszerzyło ofertę skierowaną łącznie do 420 dzieci oraz 199 rodziców. W 2017 r. ze wsparcia w ramach Projektu skorzystało 716 osób.

W okresie styczeń - grudzień 2017 r. zrealizowano następujące działania:

- Zadanie 1 - Wzmocnienie funkcji opiekuńczej świetlicy (działania mające na celu kształtowanie osobowości dziecka: jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym, przygotowanie do samodzielnego podejmowania inicjatyw i kształcenia postawy twórczej, utrwalanie nawyków racjonalnego zagospodarowania czasu wolnego, przestrzegania zasad kultury życia codziennego, kształtowania postaw tolerancji i wzajemnego szacunku);
- Zadanie 2 - Wsparcie psychologiczne (wsparcie i poradnictwo psychologiczne w zależności od zdiagnozowanych potrzeb wsparcie skierowane zarówno do dzieci, jak i rodziców);
- Zadanie 3 - Wsparcie logopedyczne (diagnoza, pomoc i terapia logopedyczna);
- Zadanie 4 - Wzmacnianie umiejętności porozumiewania się w językach obcych i ojczystym (zajęcia wyrównawcze z języka polskiego i języków obcych mające na celu podniesienie kompetencji językowych dzieci);
- Zadanie 5 - Podnoszenie kompetencji matematycznych (zajęcia wyrównawcze z matematyki mające na celu podniesienie kompetencji matematycznych dzieci);
- Zadanie 6 - Podnoszenie umiejętności uczenia się (zajęcia grupowe w formie ćwiczeń usprawniających pamięć i koncentrację, nauki kreatywnego myślenia, zajęcia wspierające rozwój grafomotoryczny, zajęcia stymulujące procesy myślowe);
- Zadanie 7 - Podnoszenie kompetencji naukowo – technicznych (zajęcia grupowe – rozwijanie umiejętności wykorzystania myślenia matematycznego oraz prezentacji, wykorzystywanie istniejącego zasobu wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody);
- Zadanie 8 - Podnoszenie świadomości i ekspresji kulturalnych (zajęcia grupowe – dające możliwość rozwinięcia możliwości twórczych, rozwijanie nieznanych dotąd talentów, pasji i zainteresowań, przełamywania postawy pasywnej, wzmacnianie chęci do działania i podejmowania nowych wyzwań, oraz uczestnictwa w spektaklach teatralnych i imprezach kulturalnych);

- Zadanie 9 - Podnoszenie kompetencji informatycznych (nauka podstaw obsługi komputera, programów komputerowych, wykorzystywania komputerów do uzyskiwania wiedzy, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu);
- Zadanie 10 - Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wychowawczych (warsztaty stacjonarne: zajęcia grupowe i indywidualne wzmacniające wychowawcze i rodzicielskie kompetencje uczestników projektu – omawianie bieżących problemów opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w ich rozwiązywaniu, wzmacnianie potencjału rodziców, wypracowanie modelu pracy z dzieckiem; warsztaty wyjazdowe: w dniach 20-22 października 2017 r. odbyły się warsztaty wyjazdowe dla uczestników projektu - dla rodziców w zakresie kompetencji rodzicielskich natomiast dla dzieci zajęcia z trenerem z zakresu profilaktyki uzależnień oraz gry i zabawy edukacyjne);
- Zadanie 11 - Wsparcie pedagogiczne (kompensowanie braków wychowania rodzinnego i środowiskowego, eliminacja niepożądanych sytuacji i stanów uniemożliwiających dziecku prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, likwidowanie napięć psychicznych powstałych na tle konfliktów rodzinnych i niepowodzeń szkolnych).

Dzięki działaniom realizowanym w ramach projektu dzieci i młodzież osiągnęły następujące efekty:

- poprawa zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym,
- poprawa zasad kultury osobistej życia codziennego oraz wzajemnego szacunku,
- poprawa koncentracji, kreatywności i twórczego myślenia dzieci;
- nabycie umiejętności współpracy w grupie, rozwinięto poczucie współodpowiedzialności za grupę;
- dzięki wsparciu psychologicznemu rozwinięto u dzieci sferę emocjonalną, poznawczą, społeczną co wpłynęło na poprawę ich funkcjonowania na terenie domu, szkoły oraz świetlicy/ogniska/klubu, a także większą motywację do pracy;
- dzięki zajęciom logopedycznym rozwinięto u podopiecznych zasób słów oraz zwiększono samoświadomość ułożenia aparatu artykulacyjnego;
- podniesiono kompetencje uczestników poprzez zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, języków obcych oraz z matematyki oraz zaobserwowano poprawę wyników w nauce.

Ponadto w ramach warsztatów stacjonarnych wzmacniających wychowawcze i rodzicielskie kompetencje, rodzice/opiekunowie m.in. udoskonaliли techniki aktywnego słuchania dzieci, podnieśli umiejętności rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, co wpłynęło na poprawę relacji rodzic-dziecko.

Reasumując realizacja projektu „Świetlice.Lodz” wpływa na ukształtowanie u dzieci wiary we własne siły i możliwości poprzez sukcesy osiągnięte dzięki systematyczności, rozwojowi zainteresowań i uzdolnień, a także na eliminację zarówno braków wychowania rodzinnego i środowiskowego, jak i stanów uniemożliwiających dzieciom i ich rodzicom prawidłowe funkcjonowanie w środowisku.

Całkowite koszty realizacji Projektu w 2017 r. wyniosły 1 841 810,05 zł (w tym wkład własny – 53 620,00 zł).

1.2. Projekt „Razem z Rodziną”

Zgodnie z umową Nr RPLD.09.01.01-10-B025/15-00 z dnia 28 kwietnia 2016 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował do 31.12.2017 r. projekt „Razem z Rodziną”.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1 „Usługi społeczne i zdrowotne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020.

W projekcie wzięły udział 64 rodziny biologiczne, którym decyzją Sądu umieszczono dzieci w pieczy zastępczej, 77 rodzin zastępczych oraz łącznie 5 rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych, w których przebywa nie więcej niż 14-tu wychowanków.

Celem projektu było wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez umożliwienie im skorzystania z pomocy psychologa, logopedy, specjalisty ds. FAS i nadpobudliwości, wolontariuszy, Grup Wsparcia, wyjazdowych warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców zastępczych. Jednocześnie z rodzinami biologicznymi, którym odebrano dzieci, prowadzona była praca pod kątem przywrócenia im zdolności do pełnienia ról rodzicielskich i stworzenia warunków do powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Działania realizowane w ramach projektu "Razem z Rodziną" przyczyniły się w 2017 r. do powrotu z rodzinnej pieczy zastępczej do rodziny biologicznej 16 dzieci.

W ramach projektu wzmocniony został potencjał kadrowy MOPS, zatrudniono dodatkowo 3 asystentów rodziny, 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, logopedę, psychologa, 2 osoby prowadzące Grupy Wsparcia.

Całkowite koszty realizacji Projektu w 2017 r. wyniosły 920 617,71 zł.

1.3. Projekt „Aktywny Krok”

Zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-A035/15-00 z dnia 16 czerwca 2016 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, w 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizuje projekt „Aktywny Krok”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.1.1 „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020 i kontynuowany w roku 2017.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Łodzi. Projekt skierowany był do 230 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Docelowo zrekrutowano 251 uczestników. Celem projektu jest aktywizacja społeczno-zawodowa oraz przywrócenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, będących mieszkańcami Łodzi i podopiecznymi MOPS.

W 2017 r. w ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- warsztaty rozwoju osobistego,
- grupy wsparcia,
- streetworking,
- terapię uzależnień,
- prace społecznie użyteczne,
- szkolenia zawodowe,
- indywidualne i grupowe doradztwo zawodowe.

W 2017 r. w projekcie wzięło udział 139 nowo zrekrutowanych uczestników. Całkowita wartość projektu w 2017 roku wyniosła 1 032 082,52 zł.

1.4. Projekt „Rodzina w Centrum”

Zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-A014/16-00 z dnia 02 lutego 2017 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, w 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi rozpoczął realizację projektu „Rodzina w Centrum”.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1 „Usługi społeczne i zdrowotne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020.

W celu wzmocnienia usług świadczonych rodzinom przeżywającym trudności obejmuje się je wsparciem asystentów rodziny. Usługi są świadczone w rodzinach, którym decyzją Sądu odebrano dziecko i umieszczono w Pieczy Zastępczej, oraz którym grozi odebranie dziecka do Pieczy Zastępczej. W przypadku rodzin, którym zabrano dzieci praca Asystentów Rodziny jest nakierowana na działania zmierzające do powrotu dziecka do Rodzin Biologicznych, w przypadku rodzin, którym grozi odebranie dzieci – działania prewencyjne. Do zadań asystentów rodziny należy także osłabianie stereotypów związanych z postrzeganiem roli kobiet i mężczyzn w życiu domowym i społecznym.

Wsparciem asystentów rodziny objętych zostanie 225 rodzin biologicznych. Jak wynika z doświadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dotychczasowy model pracy z rodziną przeżywającą trudności, polegający na wsparciu pracowników socjalnych był niewystarczający. Niezbędne było wzmocnienie świadczonych usług przez skierowanie do rodziny asystenta rodziny.

Utworzono Centrum Umiejętności Rodzicielskich i Adaptacyjnych, które docelowo obejmie wsparciem 290 rodzin, w tym: 65 rodzin zastępczych i 225 rodzin biologicznych.

Dla uczestników projektu świadczone jest następujące wsparcie:
Usługi psychoterapeutyczne: długoterminowa psychoterapia dla uczestników z głębokimi i utrwalonymi zaburzeniami emocjonalnymi oraz psychoterapia grupowa: rodzin, małżeństw.
Usługi psychologiczne: indywidualna terapia długoterminowa oraz psychologiczne poradnictwo grupowe.
Usługi pedagogiczne: indywidualne poradnictwo pedagogiczne i pedagogiczne poradnictwo grupowe.

W roku 2017 w projekcie wzięło udział 788 uczestników. Całkowite koszty realizacji Projektu w 2017 r. wyniosły 1 148 477,44 zł.

1.5. Projekt „Opiekuńcza Łódź”

Zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-A005/17-00 z dnia 18 grudnia 2017 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, w 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi rozpoczął realizację projektu „Opiekuńcza Łódź”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1 „Usługi społeczne i zdrowotne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020.

Projekt realizowany jest w partnerstwie ze: Stowarzyszeniem Rodzin Działających na Rzecz Zdrowia Psychicznego "Dla Rodziny", Towarzystwem Przyjaciół Niepełnosprawnych, Fundacją Pomocy Niepełnosprawnym "Okaż Serce" oraz Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych realizuje projekt "Opiekuńcza Łódź".

Projekt skierowany jest do osób zależnych lub niesamodzielnych, w tym osób starszych lub z niepełnosprawnościami, oraz do ich rodzin i opiekunów faktycznych. Uczestnicy projektu uzyskają dostęp do takich form pomocy jak: wsparcie psychologa, Asystenta Osobistego Osoby

Niepełnosprawnej, mieszkania wspomagane, rodzinny dom pomocy społecznej, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, wypożyczalnia sprzętu wspomagającego lub pielęgnacyjnego. Efektem projektu będzie zwiększenie samodzielności oraz zdolności do uczestniczenia w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym osób zależnych lub niesamodzielnych, w następstwie umożliwiające ich opiekunom powrót na rynek pracy.

Zakłada się, że wsparcia w ramach projektu skorzystają 592 osoby (w tym 422 osoby zależne/niesamodzielne i 170 opiekunów faktycznych).

1.6. Kluby Integracji Społecznej

W 2017 r. w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonowały trzy Kluby Integracji Społecznej, tj.:

I Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. T. Kutrzeby 16 (dawniej Tybury 16),

II Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. Księży Młyn 2

III Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. Paderewskiego 47.

Finansowane były w ramach **Celu II. Minimalizacja dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych szkodliwym używaniem alkoholu, działanie 8. pn. „Aktywizacja zawodowa osób z problemem alkoholowym w klubach integracji społecznej poprzez działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia” MPPiRPA na rok 2017.**

Działania podejmowane w Klubach Integracji Społecznej miały na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego między innymi poprzez:

- minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych,
- kształtowanie postaw samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- opracowywanie i realizacja programów pomocowych,
- rozpoznawanie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i korzystanie z dostępnej infrastruktury.

Realizacja działań obejmowała prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych pomagających w starcie zawodowym, które odbywają się poprzez treningi umiejętności społecznych a także grupy wsparcia dla osób uzależnionych. Ponadto w Klubach Integracji Społecznej realizowany był Program Aktywizacja i Integracja (PAI) we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi, z którym zawarto w dniu 14 marca 2017 r. stosowne porozumienie. Programem objęto 32 osoby. Program PAI miał na celu kształtowanie aktywnej postawy osób bezrobotnych w życiu społecznym i zawodowym i realizowany był poprzez kierowanie tych osób do prac społecznie użytecznych, wzmocnione równoległym uczestnictwem w działaniach z zakresu integracji społecznej. Do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja kierowane były osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. W ramach programu realizowane były zajęcia aktywizacji społecznej i zawodowej m.in. treningi umiejętności społecznej, prace społecznie użyteczne.

W 2017 r z pomocy i wsparcia Klubów Integracji Społecznej na terenie Miasta Łodzi skorzystały 573 osoby.

1.7. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej

W 2017 r. w ramach aktywizacji zawodowej podjęto następujące działania:

1. Wydano 98 skierowań do wykonywania prac społecznie użytecznych realizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi.
2. Zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 72 osób finansowanych z funduszu pracy.
3. Zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 32 osób finansowanych z rezerwy MRPiPS w ramach projektu „Aktywny Krok” (wydanych skierowań - 74).
4. Zorganizowano roboty publiczne finansowane z funduszu pracy w MOPS – 77 stanowisk.

1.8. Centrum Integracji Społecznej (Miejski Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi wspierał zatrudnienie socjalne poprzez finansowanie Centrum Integracji Społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu. Zadanie to realizowała Fundacja „Uwolnienie” z siedzibą w Łodzi przy ul. Inowrocławskiej 5a.

W ramach zadania podejmowane były działania mające na celu aktywizację zawodową i społeczną uczestników Centrum Integracji Społecznej poprzez zorganizowanie: kursów zawodowych (prace porządkowe, prace budowlano - remontowe, prace biurowe), terapii indywidualnej i grupowej (spotkania o charakterze edukacyjnym i warsztatowym) oraz zajęć z zakresu aktywizacji zawodowej (połączone z edukacją profilaktyki uzależnień oraz zwalczaniem objawów wykluczenia społecznego). Ponadto uczestnicy mieli zapewnioną pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz pomoc ze strony doradcy zawodowego.

W 2017 r. z Centrum Integracji Społecznej skorzystało 46 osób. Wydatki poniesione na realizację zadania wyniosły 111 600,00 zł.

CZĘŚĆ IV

Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego oraz zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi

1.1. Budżet obywatelski

Budżet obywatelski stanowił wydzieloną część budżetu miasta Łodzi, o której przeznaczeniu decydowali mieszkańcy poprzez zgłoszenie propozycji jednorocznych zadań należących do kompetencji gminy albo powiatu, a następnie dokonanie wyboru - poprzez głosowanie - spośród pozytywnie zweryfikowanych propozycji zadań.

W 2017 r. w ramach czwartej edycji Budżetu Obywatelskiego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zrealizował 4 wnioski, w tym: 1 ogólnomiejski, 1 w rejonie Bałut i 2 w rejonie Polesia. Łączny koszt wydatkowanych z budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na ten cel środków w 2017 r. wyniósł 747 358,06 zł.

1.1.1. Realizacja programu osłonowego "Wyciągamy dzieci z bram– kontynuacja sprawdzonych działań"

W 2017 r. zadanie, na zlecenie Miasta Łodzi, realizowało Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy „Słyszę Serce” z siedzibą w Łodzi przy ul. Skarbowej 28.

Głównym celem realizacji zadania było wsparcie rodzin przez objęcie dzieci w wieku 7-17 lat z terenu Miasta Łodzi wsparciem środowiskowo-pedagogiczno-terapeutycznym i animacyjnym (m.in. wyjścia do kina, teatru, udział w imprezach kulturalnych, koncertach, zajęcia rekreacyjne, wyjścia do restauracji/ zapewnienie posiłków). Ponadto w ramach zadania udzielano wsparcia superwizyjnego dla streetworkerów i socjoterapeutów.

Zadanie było realizowane we wszystkie dni robocze, w godzinach dostosowanych do potrzeb dzieci i rodziców przez 12 streetworkerów, 4 socjoterapeutów oraz 2 psychologów, którzy objęli wsparciem dzieci z następujących rejonów Miasta:

- Śródmieście – Sienkiewicza, Kilińskiego, Abramowskiego, okolice kompleksu handlowego Galeria Łódzka
- Bałuty – Zgierska, Julianowska, Łagiewnicka, Limanowskiego, Stare Miasto, okolica kompleksu handlowego Manufaktura
- Widzew – Gdańska, Łąkowa, Lipowa, 28 Pułku Strzelców Kaniowskich, Żeromskiego, okolice dworca Łódź Kaliska
- Górna – Deotymy, Felsztyńskiego, Rzgowska, Pabianicka, Broniewskiego, Malczewskiego, okolice kompleksu handlowego Port Łódź
- Polesie – Księży Młyn, Tymienieckiego, Fabryczna, Przędzalniana, Park Źródlika, Milionowa, okolice Janosika.

Ponadto dzieci korzystały z atrakcji oddalonych miejsc zamieszkania takich jak: Park na Zdrowiu, kompleks Arturówek, Park Julianowski, Stawy Jana oraz Stefańskiego itp. Odbywały się także wycieczki do miejscowości, takich jak: Borysew, Uniejów, Sulejów.

Łącznie ze wsparcia w ramach programu skorzystało 182 dzieci i młodzieży. Wydatki związane z realizacją zadania w 2017 r. wyniosły 716 400,00 zł.

1.1.2. Dzienny dom pomocy

W ramach środków pozyskanych z budżetu obywatelskiego w 2017 r. realizowano wniosek złożony przez mieszkańców Łodzi dotyczący Domu Dziennego Pobytu przy ul. 10go Maja 24/26. Wniosek dotyczył zakupu sprzętu nagłaśniającego, umożliwiającego organizowanie zabaw tanecznych, prelekcji itp. w placówce (zadanie zrealizowane). Wydatki poniesione na realizację ww. zadania w 2017 r. wyniosły 1 638,06 zł.

1.1.3. Domy pomocy społecznej

W ramach środków pozyskanych z budżetu obywatelskiego zrealizowano 2 wnioski złożone przez mieszkańców Łodzi dotyczące następujących placówek:

- Domu Pomocy Społecznej "Włókniarz" im. Jana Pawła II przy ul. Krzemienieckiej 7/9 – wniosek dotyczył zakupu aparatu do diatermii krótkofalowej,
- Domu Pomocy Społecznej przy ul. Sierakowskiego 65 – wniosek dotyczył zakupu automatycznego defibrylatora – urządzenia niezbędnego do udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia.

1.2. Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował zadania inwestycyjne i remontowe zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi – osiedla, finansowane w trybie tzw. algorytmu.

Wśród zgłoszonych i realizowanych zadań znalazły się inwestycje i remonty w placówkach podległych, nadzorowanych i monitorowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, tj. w dziennych domach pomocy, domach pomocy społecznej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2017 r. wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w ramach algorytmu wyniosły łącznie 222 053,15 zł.

W ramach tych środków placówki realizowały następujące zadania:

Dzienne domy pomocy

- 1) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Narutowicza 37 – wymiana wykładzin dywanowych wraz z listwami przypodłogowymi w sali telewizyjnej i komputerowej (4 859 zł) - zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Śródmieście – Wschód,
- 2) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy al. Kościuszki 29 – remont kuchni, zmywalni i sanitariatów (49 833 zł); zakupiono także wentylator wyciągowy, okap gastronomiczny, centralę sterowania wentylacją do pomieszczenia kuchennego oraz artykuły stanowiące wyposażenie kuchni (10 157 zł) – zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Katedralna,

- 3) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 203/205 – remont kuchni wraz z zapleczem kuchennym, łazienki i jadalni (57 043 zł) oraz zakup szatkownicy do warzyw (2 956 zł) - zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Katedralna,
- 4) Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4 – zakup dwóch stołów ze zlewem oraz stołu roboczego kuchennego ze stali nierdzewnej (8 250 zł) - zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Górniak,
- 5) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Zbocze 2a – remont tarasu (20 955,30 zł) - zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Stoki-Sikawa-Podgórze,
- 6) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Wrocławskiej 10 – zakup pieca konwekcyjnego parowego (7 999,99 zł) - zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Bałuty Centrum.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza

- 1) Dom Dziecka nr 15 w Łodzi przy ul. Kilińskiego 206 – renowacja elewacji placówki - zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Górniak (60.000,00 zł).

CZEŚĆ V

1. Współdziałanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

W 2017 r. Miasto Łódź reprezentowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zleciło 41 podmiotom, w tym 39 organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizację następujących zadań:

I. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

1. prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych),
2. prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę,
3. organizowanie szkoleń dla asystentów rodziny, w tym superwizja,
4. organizowanie programów wspierających z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

II. Rozwój pieczy zastępczej:

1. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (typu socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego),
2. prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej,
3. organizowanie szkoleń dla osób współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej oraz osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą, w tym superwizja.

III. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:

1. prowadzenie placówek dla bezdomnych,
2. realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”,
3. realizacja programu „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”,
4. realizacja programu „Świetlica dla osób bezdomnych”.

IV. Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki:

1. prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa,
2. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,

4. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
5. prowadzenie dziennych domów pomocy,
6. prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie środowiskowych domów samopomocy,
7. prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie klubów samopomocy,
8. prowadzenie mieszkań chronionych (różnego typu) dla osób z różnymi niepełnosprawnościami,
9. prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
10. prowadzenie domów pomocy społecznej,
11. prowadzenie punktu pomocy charytatywnej,
12. realizacja programu osłonowego „Wyciągamy dzieci z bram – kontynuacja sprawdzonych działań” (w ramach budżetu obywatelskiego na 2017 r.).

V. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:

1. prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne

1. organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym,
2. organizowanie i prowadzenie banków żywności,
3. prowadzenie jadalni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci),
4. organizowanie i prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
5. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

VII. Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:

1. organizowanie i prowadzenie ośrodków rehabilitacyjno-readaptacyjnych (hosteli) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny,
2. realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny,
3. realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.

CZĘŚĆ VI

1. Kontrole merytoryczno-finansowe

1.1. Kontrole wewnętrzne

Nadzór nad sposobem realizacji zadań wykonywanych przez MOPS i jednostki nadzorowane oraz podmioty, z którymi zawarte zostały umowy na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej sprawował Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej oraz oddziały merytoryczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi – w zakresie spraw im podległych. Nadzór realizowany był w formie kontroli i wizytacji.

- **Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej** przeprowadził ogółem 16 kontroli, w tym 9 w jednostkach organizacyjnych lub podległych MOPS oraz 7 w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie MOPS.

W jednostkach organizacyjnych lub podległych MOPS kontrole koncentrowały się głównie na zagadnieniach finansowo-księgowych, natomiast w organizacjach pozarządowych przedmiotem kontroli było wykonywanie zadań przewidzianych umowami oraz gospodarowanie środkami publicznymi, w tym zwłaszcza dotacjami.

W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- stwierdzono ogółem 27 nieprawidłowości, z czego 20 nieprawidłowości zostało usuniętych jeszcze w czasie trwania kontroli,
- wydano 7 zaleceń pokontrolnych, z czego 6 zaleceń zostało wykonanych, a jedno zalecenie zostanie zrealizowane w 2018 r.,

W toku kontroli przeprowadzonych w roku 2017 nie stwierdzono naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Wyniki żadnej kontroli nie dostarczyły ustaleń, z powodu których należało powiadomić organy ścigania.

Uwagi kontroli dotyczyły głównie uchybień wynikających z nieprzestrzegania ustawy o rachunkowości i finansach publicznych.

- **Wydział Koordynacji i Nadzoru** przeprowadził:

- 1 kontrolę w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4.

Postępowanie kontrolne prowadzone było wspólnie z Zespołem ds. Kontroli Wewnętrznej – w zakresie merytorycznym dotyczyło realizacji zadań wynikających z programu wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020, w tym prowadzonej dokumentacji i sporządzanych sprawozdań. W ramach przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono większych nieprawidłowości. W odniesieniu do stwierdzonych uchybień wydano stosowne zalecenia.

- **Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych** przeprowadził kontrole:

- dotyczące dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się i technicznych - 86 ,
- dotyczące dofinansowania do organizacji sportu, kultury i turystyki - 10,
- dotyczące uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej - 8,
- dotyczące programu „Aktywny samorząd” - 24.

□ **Wydział Wspierania Ekonomii Społecznej:**

➤ **Dział ds. Współpracy z Podmiotami Uprawnionymi** przeprowadził łącznie 2 kontrole doraźne zadań publicznych, realizowanych na zlecenie Miasta Łodzi u 2 organizacji pozarządowych:

1) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Łódzki Oddział Regionalny:

- prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (Środowiskowe Ognisko Wychowawcze ul. Jaracza 42), zgodnie z umową Nr 15/DWzPU/PWDO/15 z dn. 19.02.2015 r.;

2) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Dzielnicowego Łódź-Górna:

- prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (Ognisko Wychowawcze ul. Gładka 39/41), zgodnie z umową Nr 10/DWzPU/PWDO/15 z dn. 19.02.2015 r.,
- prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym (Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Kaliska 25/27), zgodnie z umową Nr 13/DWzPU/MPPiRPA/16 z dn. 11.02.2016 r.
- prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym (Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Rzgowska 151), zgodnie z umową Nr 14/DWzPU/MPPiRPA/16 z dn. 11.02.2016 r.
- prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym (Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Karpia 65/67), zgodnie z umową Nr 15/DWzPU/MPPiRPA/16 z dn. 11.02.2016 r.

W ww. kontrolach udział brali pracownicy Działu ds. Współpracy z Podmiotami Uprawnionymi kontrolując dokumentację związaną z realizacją umów w 2017 r. pod względem merytorycznym. W ramach przeprowadzonych kontroli, nie stwierdzono większych uchybień. Poinformowano podmioty o konieczności informowania o wszelkich zmianach, prowadzenia w sposób rzetelny dokumentacji.

➤ **Dział Realizacji Projektów** przeprowadził 2 kontrole merytoryczne prawidłowości realizacji projektu „Aktywny Krok” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- kontrolę realizacji umowy stażowej z dnia 25.05.2017 r. nr 9/WWES/DRP/AK/STAŻ/2017 zawartej pomiędzy Miastem Łódź/MOPS w Łodzi a Panem Stanisławem Sobolewskim (stażystą) i Przedsiębiorstwem „SANELL” Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi przy ul. Zbąszyńskiej 3 (Pracodawcą). Zakresem kontroli objęto prawa i obowiązki pracodawcy wynikające z umowy trójstronnej. Wynik kontroli – bez zaleceń pokontrolnych.
- kontrolę realizacji umowy stażowej z dnia 23.06.2017 r. nr 10/WWES/DRP/AK/STAŻ/2017 zawartej pomiędzy Miastem Łódź/MOPS w Łodzi a Panem Robertem Olczakiem (stażystą) i Przedsiębiorstwem „SANELL” Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi przy ul. Zbąszyńskiej 3 (Pracodawcą). Zakresem kontroli objęto prawa i obowiązki pracodawcy wynikające z umowy trójstronnej. Wynik kontroli – bez zaleceń pokontrolnych.

□ **Wydział Pomocy Stacjonarnej** przeprowadził w domach pomocy społecznej:

- 1 wizytację,
- 5 kontroli.

Wizytacja dotyczyła bieżącego funkcjonowania rodzinnego domu pomocy społecznej, kontrole dotyczyły indywidualnych skarg w zakresie usług świadczonych w domach pomocy społecznej. W trakcie prowadzonych kontroli i wizytacji nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień. W odniesieniu do stwierdzonych uchybień wydano stosowne zalecenia i uwagi, które zostały przekazane do realizacji dyrektorowi jednostki.

□ **Wydział Pomocy Rodzinie i Dziecku**, w ramach monitorowania działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadził:

- kontrolę,
- 1 wizytację.

Dotyczyły one jakości sprawowanej opieki nad dziećmi. W trakcie prowadzonej kontroli i wizytacji nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

1.2. Kontrole zewnętrzne

W roku 2017 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi kontrolowany był przez:

- 1) Wojewodę Łódzkiego – kontrola doraźna dotycząca oceny prawidłowości realizacji zadań pomocy społecznej określonych w art. 48a pkt 1-3 i 5 ustawy o pomocy społecznej (1 kontrola), kontrola w trybie zwykłym dotycząca oceny prawidłowości wykorzystania dotacji przekazanych na funkcjonowanie Środowiskowych Domów Samopomocy pod kątem zgodności z zapisami porozumienia zawartego pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Miastem Łódź (1 kontrola),
- 2) Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Łodzi – kontrola dotycząca gospodarki finansowej (1 kontrola), kontrola doraźna akt osobowych dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych i centrów administracyjnych (1 kontrola),
- 3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Łodzi – kontrola dotycząca płatnika składek (1 kontrola),
- 4) Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi - kontrola planowana w trakcie realizacji projektu "Razem z Rodziną" (1 kontrola), kontrola planowana w trakcie realizacji projektu "Aktywny krok" (2 kontrole), kontrola planowana w trakcie realizacji projektu "Świetlice ŁÓDZ" (1 kontrola),
- 5) Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi – kontrola planowa w trakcie realizacji projektu „Razem z Rodziną” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020 (1 kontrola), kontrola projektu Nr PRLD 09.01.01-10-B025/15 (1 kontrola), kontrola projektu Nr PRLD 09.02.01-10-B040/15-01 (1 kontrola), kontrola planowa w trakcie realizacji projektu RPLD 09.01.01-10-B025/15 (1 kontrola),
- 6) Najwyższą Izbę Kontroli – kontrola planowa dotycząca rozwiązywania problemów społeczno-ekonomicznych mieszkańców miast istotnie dotkniętych skutkami zmian gospodarczych (2 kontrole),
- 7) Państwową Inspekcję Pracy – kontrola w zakresie prawnej ochrony pracy - zawieranie umów cywilnoprawnych (1 kontrola),
- 8) Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – kontrola planowana dotycząca realizacji zadań przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Łodzi wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodności zatrudnienia pracowników jednostek

organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami (1 kontrola), kontrola planowana dotycząca realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w latach 2015-2016 Indywidualnych Programów Integracji zaakceptowanych przez Wojewodę Łódzkiego (1 kontrola).

2. Struktura organizacyjna i zatrudnienie

2.1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wprowadzonym zarządzeniem Nr 5972/VI/14 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 27 marca 2014 r. (zmienionym zarządzeniami Prezydenta Miasta Łodzi Nr 1479/VII/15 z dnia 15 lipca 2015 r., Nr 7297/VII/17 z dnia 28 listopada 2017 r. i Nr 7548/VII/17 z dnia 21 grudnia 2017 r.) w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łodzi, w skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r. wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- Wydział Finansowo - Księgowy,
- Wydział Gospodarczo - Techniczny,
- Wydział Koordynacji i Nadzoru,
- Wydział Organizacyjno - Administracyjny,
- Wydział Pomocy Rodzinie i Dziecku,
- Wydział Pomocy Stacjonarnej,
- I Wydział Pracy Środowiskowej,
- II Wydział Pracy Środowiskowej,
- III Wydział Pracy Środowiskowej,
- Wydział Wspierania Ekonomii Społecznej,
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- Zespół Audytu Wewnętrznego,
- Zespół ds. BHP,
- Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej,
- Zespół Radców Prawnych,
- Zespół ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

W ramach Wydziału Wspierania Ekonomii Społecznej działały 3 Kluby Integracji Społecznej, a w ramach Wydziałów Pracy Środowiskowej funkcjonowało: 17 domów dziennego pobytu (dodatkowo 1 dom dziennego pobytu funkcjonował przy domu pomocy społecznej), 2 domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych, 3 mieszkania chronione oraz schronisko dla bezdomnych kobiet z miejscami noclegowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w prowadzonych przez Miasto i prowadzonych na zlecenie Miasta 15 domach pomocy społecznej (w tym 13 publicznych), a także koordynował i monitorował działalność 8 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych na zlecenie Miasta, 5 centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto oraz 21 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi działał Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonował Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

2.2. Obsługa organizacyjna

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przygotował:

- 21 projektów uchwał Rady Miejskiej w Łodzi,
- 69 projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Łodzi.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wydał 83 zarządzenia wewnętrzne regulujące funkcjonowanie Ośrodka.

W roku 2017 w ramach realizowanych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przeprowadził 142 636 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej, w tym:

- Wydział Pracy Środowiskowej – 131 089,
- Wydział Pomocy Stacjonarnej – 3 914,
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej – 6 533,
- Wydział Pomocy Rodzinie i Dziecku – 1 100.

2.3. Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2017 r. w łódzkiej pomocy społecznej zatrudnionych było:

- w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi - 923,59 etatów,
- w Zespole do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych – 14,75 etatów,
- w Miejskim Zespole Orzekania o Niepełnosprawności – 22,25 etatów.

3. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 roku

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
I. ŚWIADCZENIA NA ZASPOKOJENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA											
1	Zasilki (stałe, okresowe, celowe, składki na ubezpieczenie zdrowotne)		57.713.351,55	326,16						57.713.677,71	R 85213 2132711 R 85213 2189292 R 85214 2012211 R 85214 2093701 R 85216 2132701
2	Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 – dotacja z budżetu państwa		13.265.657,11							13.265.657,11	Całkowity koszt programu 16.703.823,46 zł w tym: 13.265.657,11 poz. 2 867.510,35 poz. 3 910.000 poz. 4 1.103.825 poz. 5 556.831 poz. 1
3	Dożywianie dzieci w szkołach		867.510,35							867.510,35	R 85295 2004871
4	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - prowadzenie taniego żywienia dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym		910.000,00							910.000,00	R 85154 2093491
5	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe		1 103 825,00							1 103 825,00	R 85154 2151771

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
6	Apteka Komunalna		404.142,56							404.142,56	R 85295 2093791
7	Wynagrodzenie dla kuratorów		50.886,52							50.886,52	R 85295 2206391
8	Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych	455.248,76								455,248,76	R 85219 2150781
II. POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM											
9	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		13.505.283,69							13.505.283,69	R 85228 2010311
10	Dzienne domy pomocy		7.189.711,06							7.189.711,06	R 85203 2207591 R 85203 2001301
11	Dzienny Dom „Senior Wigor” - dotacja		123.000,00							123.000,00	R 85295 2208101
12	Niepubliczne dzienne domy pomocy		285.865,00							285.865,00	R 85203 2207171 R 85203 2207181
13	Domy pomocy społecznej				29.180.826,57					29.180.826,57	R 85202 2008612 R 85202 2006732
14	Rodziny dom pomocy		106.468,72							106.468,72	R 85228 2189751

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
15	Koszty uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej				508.347,84	83.794,44				592.142,28	R 85311 2206492 R 85311 2206502 R 85311 2206482
16	Koszty obsługi programu "Aktywny samorząd"		173.640,47							173.640,47	R 85219 2152871
17	Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności			1.691.438,11						1.691.438,11	R 85321 2042692
III. POMOC OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I ICH RODZINOM											
18	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	868.179,00								868.179,00	R 85228 2042681
19	Środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy	3.587.947,20								3.587.947,20	R 85203 2042651 R 85203 2189281
20	Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi		500.000,00							500.000,00	R 85220 2104171
21	Dzienne domy pomocy dla osób niepełnosprawnych		3.350.050,60			28.368,00				3.378.418,60	R 85203 2151421 R 85203 2151431
IV. POMOC OSOBOM BEZDOMNYM											
22	Schronisko dla bezdolnych kobiet		572.726,03							572.726,03	R 85203 2008931
23	Zapewnienie schronienia bezdolnym, świetlica dla bezdomnych		1.707.238,00							1.707.238,00	R 85203 2036021 R 85395 2207431
24	Autobus dla bezdomnych i potrzebujących		40.000,00							40.000,00	R 85295 2103961

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
25	Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych		144.043,00							144.043,00	R 85295 2207421
26	Prowadzenie punktu pomocy charytatywnej		22.000,00							22.000,00	R 85295 2207161
V. POMOC OSOBOM I RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU											
27	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – organizowanie i prowadzenie banków żywności		50.000,00							50.000,00	R 85154 2151751
28	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym		70.000,00							70.000,00	R 85154 2207631
VI. POMOC OSOBOM I RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH											
29	Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii		110.000,00							110.000,00	R 85153 2105301
VII. POMOC DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH W ZAKRESIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ											
30	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki				112.107,94					112.107,94	R 85510 2207462
31	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej				11.500,00					11.500,00	R 85510 2207472

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
VIII. POMOC RODZINIE W SYTUACJI KRYZYSOWEJ I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE											
32	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - koordynowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego		15.931,07							15.931,07	R 85205 2132731
33	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego		7.000,00							7.000,00	R 85205 2132721
34	Prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie			389.778,00						389.778,00	R 85205 2151572
35	Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży				558.562,74					558.562,74	R 85203 2206442
IX. POMOC REPATRIANTOM											
36	Pomoc dla repatriantów		18.492,00	941.533,68						960.025,68	R 85334 2056842 R 85334 2093501 R 85395 2207942
X. POMOC CUDZOZIEMCOM											
37	Pomoc dla cudzoziemców	500		64.715,25						65.215,25	R 85231 2151482 R 85231 2235551
XI. POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ OSOBOM INNYM NIŻ UBEZPIECZENI											
38	Koszty wydawania decyzji	105.000,00								105.000,00	R 85195 2104871

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
XII. WSPIERANIE RODZINY											
39	Prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa i warsztaty z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych		5.075,00		140.070,00					145.145,00	R 85504 2207201 R 85220 2151592 R 85220 2207672
40	Wspieranie rodziny przez asystentów rodziny oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna		946.926,94							946.926,94	R 85504 2207601 R 85504 2152371
41	Placówki wsparcia dziennego		1.831.904,00							1.831.904,00	R 85154 2206561 R 85154 2207651 R 85504 2207561 R 85504 2207571 R 85504 2207581

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
XIII. PIECZA ZASTĘPCZA											
42	Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej		2.494.428,90		12.557.218,73	3.254.688,78	432.637,67			18.738.974,08	R 85508 2207372 R 85508 2207542 R 85508 2207312 R 85508 2207341 R 85508 2207351 R 85508 2207361 R 85508 2207232 R 85508 2207262 R 85508 2207272 R 85508 2207322 R 85508 2207332 R 85508 2207551
43	Interwencyjny ośrodek preadopcyjny					796.805,23	95.666,40			892,471,63	R 85295 2152312 R 85295 2206951
44	Dodatek do zryczałtowanej kwoty – placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego			238.050,49						238.050,49	R 85510 2207872
45	Dodatek wychowawczy – rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, rodzinny pomocowe			6.192.516,91						6.192.516,91	R 85508 2207842 R 85508 2207852 R 85508 2207862

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
46	Placówki opiekuńczo wychowawcze		832,12	263.854,40	35.752.255,69	1.685.445,54	253.084,89			37.955.472,64	R 85510 2151841 R 85510 2207382 R 85510 2207392 R 85510 2207402 R 85510 2207452 R 85510 2207612 R 85510 2131382 R 85510 2207531 R 85510 2207502 R 85510 2207512 R 85510 2207522 R 85510 2207762 R 85510 2207772 R 85156 2011462
XIV. OSOBY USAMODZIELNIANE OPUSZCZAJĄCE RODZINY ZASTĘPCZE I PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE											
47	Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo wychowawcze				2.902.320,57					2.902.320,57	R 85508 2207242 R 85508 2207252 R 85220 2104361 R 85220 2152291 R 85508 2207282 R 85508 2207292 R 85510 2207482 R 85510 2207492

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
XV. DZIAŁANIA NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO											
48	Projekt „Razem z Rodziną”		920.617,71							920.617,71	R 85295 2207051
49	Projekt „Aktywny Krok”		1.032.082,52							1.032.082,52	R 85295 2207061
50	Projekt „Świetlice Łódź”		1.841.810,05							1.841.810,05	R 85295 2207071
51	Aktywizacja zawodowa osób uzależnionych od alkoholu		192.400,40							192.400,40	R 85154 2188831 R 85154 2207641
52	Projekt „Rodzina w Centrum”		1.148.477,44							1.148.477,44	R 85295 2207921
53	Projekt „Opiekuńcza Łódź”		53.256,03							53.256,03	R 85295 2235541
54	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Centrum Integracji Społecznej		111.600,00							111.600,00	R 85154 2206571

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
XVI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH BUDŻETU OBYWATELSKIEGO ORAZ ZADANIA ZGŁOSZONE PRZEZ JEDNOSTKI POMOCNICZE MIASTA ŁÓDZI											
55	Wydatki w ramach algorytmu – dzienne domy pomocy		162.053,15							162.053,15	R 85203 2189241 R 85203 2235351 R 85203 2207911
56	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – dzienne domy pomocy		1.638,06							1.638,06	R 85203 2189071
57	Wydatki w ramach algorytmu – placówki opiekuńczo - wychowawcze				60.000,00					60.000,00	R 85510 2207412
58	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – domy pomocy społecznej				29.320,00					29.320,00	R 85202 2207802
59	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – zadanie "Wyciągamy dzieci z bram"		716.400,00							716.400,00	R 85295 2207821

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓLEM	UWAGI
XVII. WYDATKI NA UTRZYMANIE OŚRODKA											
60	Koszty utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej		41.140.478,15		1.849.885,30					42.990.363,45	R 85219 2036051 R 85219 2094081 R 85219 2208061 R 85219 2208071 R 85219 2104851 R 85219 2152931 R 85219 2208061 R 85219 2208071 R 85508 2207302 R 85508 2152982
61	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym		3.734.236,46							3.734.236,46	R 85415 2207191
62	Zespół ds. obsługi pomocy materialnej o charakterze socjalnym		306.209,38							306.209,38	R 85295 2207151
OGÓLEM		5.016.874,96	158.947.249,04	9.782.213,00	83.662.415,38	5.849.101,99	781.388,96	-	-	264.039.243,33	
OGÓLEM WYDATKI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁODZI										264.039.243,33	

W tabeli nie zostały uwzględnione środki pochodzące z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 13 654 769,54 zł.

4. Główne sukcesy i bariery w prowadzonej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2017 r.

4.1. Sukcesy:

1. Spadek liczby dzieci oczekujących na umieszczenie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, według stanu na ostatni dzień roku o 70%.
2. Zorganizowanie szkolenia dla młodzieży z pieczy zastępczej z zakresu rynku pracy.
3. Nawiązanie współpracy z placówkami oświatowymi, które w ramach akcji „Aniołkowe Granie” zorganizowały paczki dla wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi rodzin zastępczych, prowadziły działalność informacyjną o rodzicielstwie zastępczym i zorganizowały koncert na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej.
4. Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które włączyły się w działania promujące rodzicielstwo zastępcze poprzez zorganizowanie własnej kampanii „Bo rodzina jest dla dzieci”.
5. Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji rodzinnej pieczy zastępczej poprzez m.in.: kontynuowanie kampanii promocyjnej pn. „Rodzice zastępczy – zawód stworzony do miłości”, w ramach której przekazano do rozpowszechnienia 120 plakatów i 1500 ulotek łódzkim wyższym uczelniom, miejskim przychodniom, Policji, a także kuratorom sądowym. W 2017 r. rozpoczęto także kampanię promocyjną pt. „Obierz kurs na rodzinę zastępczą”. W jej ramach firma „Grafservice” dopracowała graficznie wybrane w konkursie plastycznym logo i zamieściła na gadżetach reklamowych m.in. torbach i parasolach. Były one sukcesywnie przekazywane m.in. zawodowym rodzinnym formom pieczy zastępczej oraz pracownikom Ośrodka, którzy współpracują z rodzinami zastępczymi. Stanowili oni tzw. „żywą reklamę rodzicielstwa zastępczego”. Ponadto w 2017 r. uruchomiono na serwisie społecznościowym Instagram profil „piecza.lodz” oraz kontynuowano prowadzenie strony pn. „Piecza Zastępcza w Łodzi” na portalu społecznościowym Facebook. Ich celem jest m.in. promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz rozpowszechnianie informacji przydatnych do prowadzenia rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.
6. Funkcjonowanie grupy KIDS ART, której celem jest rozwijanie umiejętności plastycznych u dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
7. Zorganizowanie konkursów plastycznych dla dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na opracowanie graficzne nowej strony internetowej Wydziału Wspierania Pieczy Zastępczej oraz logo „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2018 – 2020”.
8. Opracowanie i wdrożenie „Informatora dla rodziców zastępczych o pomocy psychologiczno – pedagogicznej oferowanej przez łódzkie instytucje”.
9. Pozyskanie dotacji z „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” w wysokości 707.500,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Przeprowadzenie wizyty studyjnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdyni, celem poszerzenia wiedzy o nowych metodach i rozwiązaniach stosowanych przez nich w zakresie rodzicielstwa zastępczego. Zapoznanie się z pracą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, funkcjonowaniem placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz działaniami podejmowanymi na rzecz rozwijania rodzinnych form pieczy zastępczej.
11. Utworzenie 1 placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego prowadzonej na zlecenie Miasta przez Fundację „Happy Kids”.
12. Zmiana profilu Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie przy ul Spadkowej 4/6 w Łodzi na dom typu łączonego przeznaczony dla osób dorosłych

niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie umożliwia interwencyjne zabezpieczenie potrzeb dorosłych niepełnosprawnych mieszkańców Łodzi w łódzkim domu pomocy społecznej.

13. Zorganizowanie III Łódzkiej Wigilii, w której uczestniczyło ok. 2,5 tys. mieszkańców Łodzi. Gościem honorowym imprezy był Tomasz Treła Pierwszy Wiceprezydent Miasta Łodzi, któremu towarzyszyli przedstawiciele Rady Miejskiej. Po życzeniach ks. Kanonika Piotra Turka zebrani podzielili się opłatkiem i składali sobie życzenia. Zebrani na Starym Rynku łodzianie częstowali się wigilijnymi potrawami, czyli pierogami z kapustą i grzybami, czerwonym barszczem, śledziem w oleju oraz świątecznymi ciastami. Na scenie wystąpił zespół RURA z Brzegu, artyści ze Studia Integracji Krzysztofa Cwynara, Marcel Szytenchelm oraz zespół z Domu Pomocy Społecznej w Łodzi. III Łódzka Wigilia odbyła się dzięki wsparciu darczyńców i wolontariuszy.

4.2. Bariery:

1. Niedostateczne środki finansowe na szkolenia dla osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej oraz osób z nimi współpracujących (koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych, psychologów i pedagogów), co może prowadzić do ich wypalenia zawodowego, a także ogranicza im możliwość rozwoju.
2. Brak lokali mieszkalnych dla osób pełnoletnich opuszczających pieczę zastępczą, co skutkuje blokowaniem miejsc w pieczy zastępczej bądź powrotem młodych ludzi w miejsce zamieszkania ich rodziców.
3. Brak środków finansowych umożliwiających rozwój zainteresowań wszystkich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, co utrudnia zapewnienie im pełnego rozwoju psychofizycznego.
4. Niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia zawodowo funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

5. Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, w celu umożliwienia poprawy sytuacji osób i rodzin, które znalazły się w systemie pomocy społecznej, podejmuje szereg działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Działania podejmowane we współpracy z podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej mają na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, zapobieganie ubóstwu, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Podejmując działania w zakresie polityki społecznej na rzecz mieszkańców miasta Łodzi należy zwrócić uwagę na:

- pozyskanie nowych lokalizacji w celu przeniesienia punktów pracy socjalnej. Punkty pracy socjalnej to miejsca, w których terenowi pracownicy socjalni odbywają dyżury, w trakcie których klienci pomocy społecznej składają wnioski o udzielenie pomocy. Ponieważ 12 funkcjonujących na terenie Miasta punktów obecnie nie jest dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wskazane jest pozyskanie nowych lokali dla tych potrzeb;
- Program Inteligentna Polityka Społeczna. W ramach Programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi pozyska m.in. niezbędne wyposażenie techniczne umożliwiające elektroniczną obsługę prowadzonych postępowań. Proces będzie wymagał przeprowadzenia szkoleń dla personelu Ośrodka począwszy od pracowników socjalnych do osób upoważnionych w imieniu Prezydenta Miasta Łodzi do podejmowania decyzji administracyjnych. Wprowadzenie Programu umożliwi w przyszłości na szybszy dostęp do danych niezbędnych do prowadzonych postępowań administracyjnych oraz na oszczędności w zakresie przestrzeni archiwizacyjnej;
- kontynuowanie zadań mających na celu tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi pieczy zastępczej;
- udrożnienie systemu pieczy zastępczej w zakresie przyznawania lokali pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą;
- promowanie rodzicielstwa zastępczego oraz zwiększenie liczby rodzinnych form pieczy zastępczej;
- nawiązanie ścisłej współpracy z łódzkim środowiskiem naukowym, artystycznym i sportowym;
- zwiększenie zatrudnienia w zakresie osób współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej;
- uruchomienie domu pomocy społecznej dla 100 osób przewlekle psychicznie chorych.

Wymiar występujących problemów społecznych ukazuje konieczność stopniowego zwiększenia nakładów i środków na realizację niektórych zadań z obszaru pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej, a także dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, w tym wykluczeniu społecznemu.

PIERWSZY WICEPREZYDENT MIASTA

Tomasz Trela

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łodzi

Piotr Rydzewski

STARSZY SPECJALISTA PRACY SOCJALNEJ

mgr Małgorzata Graczyk-Bednarska

Główny Księgowy

mgr Tamara Sagan

Kierownik
Działu Planowania i Analiz

Sylvia Guzewicz

P.O. DYREKTORA
89 Departamentu Spraw Społecznych

Marcel Kondraciuk